CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 429-430 / aprilie 2021

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Luptați și veți învinge!

T. Șevcenko

Dragi ucraineni, dragi români!

Îmi doresc din suflet ca Sfintele Sărbători Pascale să vă găsească sănătoși, în mijlocul familiilor dumneavoastră! Sărbătoarea Învierii Domnului, una dintre cele mai importante sărbători ale creștinătății, celebrată în toate colțurile lumii, reprezintă un prilej de apropiere a oamenilor atât de Divinitate, cât și unii de alții, poate mai mult decât de obicei.

Din păcate, la fel ca în anul precedent, trecem printr-o perioadă dificilă. Pandemia generată de perfidul coronavirus poate ne împiedică să ne manifestăm credința și să celebrăm acest moment sacru împreună cu cei dragi, după tradițiile și obiceiurile cu care suntem obișnuiți. Însă cred cu tărie că Sărbătoarea Învierii Domnului reprezintă mai mult decât atât, aceasta putând fi celebrată de fiecare persoană în parte, în sufletul său, prin rugăciune și dialog permanent cu Dumnezeu.

În astfel de momente, trebuie să ne arătăm adevărata credință, având grijă de noi, de familiile și de semenii noștri, urmând valorile și învățăturile creștine. Și, nu în ultimul rând, trebuie să depășim grijile cotidiene și să ne umplem mintea și sufletul de credință și speranță.

Și în acest an, conducerea Uniunii Ucrainenilor din România este aproape de comunitatea ucraineană din România, demarând o serie de acțiuni umanitare, destinate persoanelor nevoiașe, școlilor și spitalelor din zonele afectate. Trebuie să fim încrezători că împreună, respectând toate indicațiile autorităților, acționând cu responsabilitate și umanitate, vom reuși să depășim această perioadă dificilă și să ne reîntoarcem la normalitatea în care vom putea celebra astfel de momente, extrem de importante pentru creștinătate, alături de cei dragi, în comuniune cu Dumnezeu.

Vă doresc ca Învierea Domnului nostru Iisus Hristos să vă bucure inimile, să vă aducă liniște în case, sănătate în familie și armonie în suflete!

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România,
Deputat Nicolae Miroslav Petrețchi

Învierea

Prin ziduri înnegrite, prin izul umezelii,
Al morții rece spirit se strecură-n tăcere;
Un singur glas îngână cuvintele de miere,
Închise în tratajul străvechii evanghelii.

C-un muc în mâni moşneagul cu barba
ca zăpada,
Din cărți cu file unse norodul îl învață
Că moartea e în luptă cu vecinica viață,
Că de trei zile-nvinge, cumplit
muncindu-şi prada.

O muzică adâncă şi plină de blândețe
Pătrunde tânguioasă puternicile bolți:
„Pieirea, Doamne sfinte, căzu în orice
colț,
Înveninând pre însuşi izvorul de viețe.

Nimica înainte-ți e omul ca un fulg,
Ş-acest nimic îți cere o rază mângâioasă,
În pâlcuri sunătoare de plânsete duioase
A noastre rugi, Părinte, organelor
se smulg”

Apoi din nou tăcere, cutremur şi sfială
Şi negrul întuneric se sperie de şoapte...
Douăsprezece pasuri răsună... miez
de noapte...
Deodată-n negre ziduri lumina dă năvală.

Un clocot lung de glasuri vui de bucurie...
Colo-n altar se uită şi preoți şi popor,
Cum din mormânt răsare Christos
învingător,
Iar inimile toate s-unesc în armonie:

„Cântări şi laude-nălțăm
Noi, Ție Unuia,
Primindu-L cu psalme şi ramuri,
Plecați-vă, neamuri,
Cântând Aleluia!

Christos au înviat din morți,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte călcând-o,
Lumina ducând-o
Celor din morminte!”

Mihai EMINESCU

Din sumar:

- **Din agenda deputatului UUR** ➢ pag. 2
- **Aleşii UUR – în slujba cetățenilor** ➢ pag. 6
- **Ziua Internațională a Dansului** ➢ pag. 7
- **Rogojeşti, capitala ouălor închistrite** ➢ pag. 9
- **Icoana sufletului** ➢ pag. 10
- **Şevcenko la Iaşi şi Rogojeşti** ➢ pag. 11
- **Ziua Internațională a Poeziei** ➢ pag. 12
- **Interviu cu dl inspector Mihai Bobic** ➢ pag. 13
- **Prin Cruce spre Înviere** ➢ pag. 16

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

Dialogul dintre autoritățile statului şi cetățeni reprezintă singura soluție pentru bunul mers al societății moderne, iar autoritățile au obligația să creeze condițiile necesare pentru ca cetățenii să aibă posibilitatea de a semnala problemele cu care se confruntă, prefecturile rămânând cel mai bun liant între executiv şi cetățeni. În acest sens, oficiile prefecturale din județele Arad, Botoşani, Maramureş, Timiş şi Suceava s-au bucurat de o mare popularitate în rândul cetățenilor, demonstrându-şi eficiența prin faptul că permit locuitorilor din diverse zone să semnaleze şi să rezolve problemele pe care le întâmpină în relația cu instituțiile statului, fără a se deplasa în municipiul reşedință de județ. Din acest motiv, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a solicitat ministrului Afacerilor Interne, dlui Lucian Bode, informații privind planurile de înființare a oficiilor prefecturale şi în alte zone ale țării, având în vedere că funcționarea acestora nu presupune costuri mari.

***

Tot mai mulți locuitori din zonele montane se plâng de faptul că, în ultima perioadă, urşii le atacă gospodăriile, iar principala cauză a acestor atacuri o reprezintă creşterea numărului efectivelor de urs brun. Trebuie subliniat faptul că viețile oamenilor sunt puse în pericol, în fiecare lună având loc cel puțin un deces cauzat de atacul unui urs. Recent, un astfel de atac a avut loc în comuna maramureşeană Remeți, o localitate cu o populație majoritar ucraineană. Din fericire, atacul nu s-a soldat cu decesul persoanei, aceasta fiind rănită şi dusă la spital pentru îngrijiri medicale. Având în vedere cele de mai sus, reprezentantul minorității ucrainene în Camera Deputaților i-a adresat dlui ministru Barna Tánczos rugămintea de a-i comunica măsurile adoptate de Ministerul Mediului, Apelor şi Pădurilor în vederea prevenirii atacurilor urşilor asupra populației.

***

Cu ocazia ultimei vizite de lucru, efectuate în localitățile din județul Maramureş, zonă în care locuiesc cei mai mulți etnici ucraineni din țara noastră, domnului Petrețchi i-a fost semnalată o situație atipică pentru anul 2021, şi anume: mai mulți locuitori din comuna Rona de Sus s-au plâns de faptul că pe strada Calea Ferată din această localitate, de peste 14 ani, nu există o rețea de energie electrică la care să se racordeze. Deşi situația este cunoscută încă din anul 2007, în prezent, 15 locuințe nu sunt racordate la rețeaua de energie electrică, chiar dacă dispun de autorizație de construcție şi respectă toate normele urbanistice. Prin urmare, deputatul a solicitat explicații ministrului Energiei, dlui Virgil Daniel Popescu, cu privire la cauzele acestei stări de fapt în localitatea Rona de Sus.

DECLARAȚII POLITICE ÎN PARLAMENT

Miercuri, 17 martie, Nicolae Miroslav Petrețchi a susținut de la tribuna Camerei Deputaților o declarație politică în care a subliniat importanța unei comunicări reale şi eficiente între parlamentari şi Guvern ori alți membri ai acestuia. Deputatul a amintit că de nenumărate ori a afirmat de la tribuna Parlamentului de la Bucureşti că „instrumentul constituțional de legătură între membrii legislativului şi cei ai executivului îl constituie întrebările şi interpelările, dorind, astfel, să atragă atenția funcționarilor din subordinea miniştrilor, împuterniciți cu formularea şi redactarea răspunsurilor, să-şi revizuiască atitudinea atunci când analizează problemele semnalate de parlamentari, mai ales în această perioadă dificilă pentru noi toți, generată de pandemia COVID-19”.

„Deşi tot mai mulți parlamentari au atras atenția, în ultima perioadă, asupra conținutului răspunsurilor oficiale transmise deputaților şi senatorilor, de multe ori, textele primite denotă o atitudine neglijentă şi superficială”, a mai adăugat Nicolae Miroslav Petrețchi. „Aceasta sfidare a relațiilor normale dintre Parlament şi Guvern, de către unii funcționari împuterniciți cu formularea şi redactarea răspunsurilor, constituie o dovadă a neasumării responsabilității pentru soluționarea problemelor semnalate de cetățeni”, consideră reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților. Domnul Petrețchi a făcut apelul la mai multă seriozitate, fiind convins că doar prin acordarea atenției cuvenite propunerilor şi doleanțelor cetățenilor poate fi recâştigată încrederea lor în instituțiile publice.

***

În declarația politică susținută la 24 martie, Nicolae Miroslav Petrețchi s-a referit la nevoia de soluții reale pentru susținerea performanței în educația copiilor şi în formarea continuă a cadrelor didactice. Deputatul a subliniat că „educația reprezintă viitorul oricărei societăți prospere, de aceea trebuie utilizate toate mijloacele legale şi morale ca acest proces să se desfăşoare în cele mai bune condiții. Din păcate, de multe ori, progresul învățământului este influențat de evoluția clasei politice, fără ca punctele slabe ale învățământului să fie dezbătute şi eliminate. Pentru a reuşi în acest demers, trebuie să lăsăm la o parte populismul sau interesele politice şi să organizăm dezbateri echilibrate, cu participarea specialiştilor şi, nu în ultimul rând, prin analiza obiectivă a procesului educațional, desfăşurat în ultimul an pandemic”, a subliniat reprezentantul ucrainenilor în Parlamentul României. Domnul deputat Petrețchi a mai spus că, „dacă pentru activitățile curriculare încă se caută soluții, latura activităților extracurriculare este, din păcate, neglijată, ceea ce generează o depreciere a calității actului educațional şi poate avea consecințe negative pe termen mediu şi lung. Am convingerea că doar prin dezbateri echilibrate şi transparente toate părțile implicate nemijlocit în procesul educațional vor putea contura o viziune mult mai clară, prin care putem aspira la o educație performantă, centrată pe elevi, studenți şi profesori, adaptată la realitățile şi nevoile României”.

***

Cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății, marcată anual la 7 aprilie, într-o declarație politică rostită de la tribuna Parlamentului României, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a tras un semnal de alarmă referitor la inechitățile privind accesul la servicii medicale de bază, mai ales că subiectul propus de Organizația Mondială a Sănătății pentru celebrarea acestei zile este „Construirea unei lumi mai corecte şi mai sănătoase”.

„Conform unor studii realizate în anul 2020, aproximativ 300 de comune din România nu dispun de medic de familie. Exemple concrete regăsim în localitățile din Delta Dunării, dar şi în comune, precum Bistra din județul Maramureş, unde, de mulți ani, localnicii nu au acces la medicina primară, lucru care îi pune în situația de a se deplasa zeci de kilometri până la cel mai apropiat cabinet medical, cu toate că primăriile pun la dispoziție spații necesare pentru deschiderea cabinetelor medicale, locuințe de serviciu, precum şi alte facilități prin care să atragă eventuali medici de familie. O soluție pe termen scurt pentru localitățile din mediul rural sau al celor învecinate ar putea să o reprezinte înființarea centrelor de permanență, însă şi în acest caz vorbim despre insuficiența medicilor de familie. De asemenea, Comisiile Paritare din cadrul Caselor Județene de Asigurări de Sănătate trebuie să actualizeze numărul de medici de familie din zonele rurale, stabilind un număr minim de persoane asigurate înscrise pe listele medicilor de familie din mediul rural, în concordanță cu posibilitățile reale ale zonelor, astfel încât să nu mai existe localități neacoperite de medici de familie”, a subliniat deputatul ucrainenilor.

„Sunt ferm convins că doar printr-o implicare activă vom reuşi să reducem discrepanțele existente, asigurând condițiile necesare accesului tuturor cetățenilor la medicina primară, indiferent de zonele în care aceştia îşi duc traiul”, a declarat Nicolae Miroslav Petrețchi.

ÎNTÂLNIRI DE LUCRU

Dorința sa de a obține răspunsuri cât mai detaliate la întrebările/interpelările formulate, Nicolae Miroslav Petrețchi a reiterat-o tot miercuri, 17 martie, la sediul ministerului Educației şi Cercetării, unde a avut o întâlnire de lucru cu secretarul de stat Kallós Zoltán. De asemenea, acesta a prezentat, punctual, problemele cu care se confruntă învățământul în limba ucraineană, cu accent pe situația liceului Taras Şevcenko din Sighetu Marmației, singurul cu predare integrală în limba ucraineană din România, şi a subliniat nevoia organizării consfătuirilor naționale ale cadrelor didactice pentru învățământul destinat minorității ucrainene. Au fost discutate şi o serie de proiecte, ce pot fi implementate de Uniunea Ucrainenilor din România în colaborare cu MEC.

***

Sâmbătă, 3 aprilie, la Sighetu Marmației, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România a avut o întrevedere cu reprezentantul Vicariatului Greco-Catolic Ucrainean din România, părintele vicar Vasile Colopelnic, pentru a analiza împreună oportunitățile de colaborare dintre Uniunea Ucrainenilor din Romania şi Vicariat. Au fost trecute în revistă aspecte curente ale colaborării bilaterale, fiind subliniată necesitatea continuării respectivei cooperări pe parcursul anului 2021. Cu această ocazie, preşedintele UUR a subliniat rolul şi importanța Bisericii în păstrarea identității culturale, spirituale şi lingvistice a ucrainenilor şi a reafirmat disponibilitatea de a sprijini Vicariatul în activitățile sale social-culturale şi social-caritabile.

Nicolae Miroslav Petrețchi şi părintele vicar Vasile Colopelnic au convenit să realizeze în comun mai multe acțiuni socio-culturale la sediile organizațiilor sau filialelor UUR, iar membrii Uniunii să participe la proiecte de voluntariat, organizate de Vicariatul Greco-Catolic Ucrainean din România. Totodată, a fost discutată şi posibilitatea implicării Uniunii Ucrainenilor din România în organizarea hramurilor bisericilor din subordinea Vicariatul Greco-Catolic Ucrainean. O atenție deosebită a fost acordată educației în limba maternă a copiilor ucraineni, drept urmare, UUR şi Vicariatul Greco-Catolic Ucrainean vor organiza, în parteneriat, tabere de vară pentru elevii care studiază în limba ucraineană, atunci când situația epidemiologică o va permite.

De asemenea, Nicolae Miroslav Petrețchi a prezentat câteva dintre acțiunile de voluntariat desfăşurate de membrii Comisiei pentru tineret a UUR, cum ar fi: igienizarea şi salubrizarea albiilor râurilor din localitățile cu populație majoritar ucraineană, împădurirea, la nivel local, a zonelor defrişate, pentru astfel de inițiative părintele vicar Vasile Colopelnic exprimându-şi întreaga susținere.

***

Marți, 13 aprilie 2021, Nicolae Miroslav Petrețchi a avut o întâlnire de lucru la sediul Ministerului Sănătății, cu secretarul de stat, domnul dr. Vass Levente. Întrevederea a avut loc în urma declarației politice rostite în parlament, privind accesul cetățenilor la servicii medicale de bază, mai ales în actualul context pandemic. A fost analizată această problemă în ansamblul său, dar şi punctual, cu privire la situația localităților cu populație majoritar ucraineană din județele Arad, Maramureş, Suceava, Timiş, Satu Mare, Tulcea, Caraş-Severin şi Botoşani.

Având în vedere complexitatea domeniului, interlocutorii au convenit asupra unor măsuri şi soluții eficiente, ce pot fi luate pe termen scurt şi mediu, pentru ca toți locuitorii din mediul rural să aibă acces la medicina de familie. Printre acestea, se numără şi propunerile enunțate anterior în Parlament cu privire la înființarea unor centre de permanență şi la actualizarea numărului de medici de familie din zonele rurale, stabilind un număr minim de persoane asigurate înscrise pe listele medicilor de familie din mediul rural, în concordanță cu posibilitățile reale ale zonelor, astfel încât să nu mai existe localități neacoperite de medici de familie.

Totodată, Nicolae Miroslav Petrețchi şi Vass Levente au căzut de acord asupra necesității eficientizării serviciilor de asistență medicală, prin implicarea mai directă a autorităților administrației publice locale şi județene. De asemenea, au convenit să continue dialogul pentru a identifica cele mai bune soluții privind sănătatea întregii populații, indiferent de zonă şi regiune.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În contextul continuării aplicării măsurilor specifice stării de alertă, prelungită ca urmare a pandemiei provocate de coronavirus (COVID-19), şi având în vedere normele prevăzute de legislaţia în vigoare şi recomandările Departamentului pentru Situaţii de Urgenţă, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat pentru ziua de 25.03.2021, la Tulcea, şedinţa ordinară a Consiliului (Radei) UUR. Lucrările Consiliului s-au desfăşurat în sistem hibrid (prezenţă fizică şi online). Şedinţa de lucru a fost statutară, având în vedere că au fost prezenţi 20 de membri ai Consiliului.

Lucrările şedinţei Consiliului au început cu o informare din partea compartimentelor de resurse umane şi contabilitate, legată de situaţia financiar-contabilă la nivelul Uniunii pentru luna februarie 2021. Cu această ocazie, au fost prezentate cheltuielile efectuate la nivelul UUR privind: funcţionarea sediului central, a sediilor filialelor precum şi a organizaţiilor locale, cheltuieli de personal, presă, acţiuni culturale, şedinţe şi întruniri ale Consiliului, precum şi ale comisiilor şi comitetelor filialelor. Cheltuielile efectuate pentru acţiunile culturale planificate pentru luna februarie, respectiv cele pentru investiţii se menţin, din cauza pandemiei, la un nivel foarte scăzut, comparativ cu ceea ce a fost prevăzut în planul de acţiuni pentru primul trimestru al anului 2021.

Având în vedere faptul că situaţia epidemiologică se menţine la acelaşi nivel, iar în cazul unor judeţe s-a înrăutăţit faţă de lunile anterioare, domnul Nicolae Miroslav Petreţchi a recomandat preşedinţilor de filiale să găsească modalităţi şi soluţii potrivite pentru a organiza şi desfăşura activităţile planificate, preponderent, în sistem online cu sau fără cheltuirea banilor alocaţi, cu precizarea ca la finalizarea acţiunilor să se facă rapoarte de activitate, în care să se explice modul cum s-au desfăşurat activităţile, numărul de participanţi, sumele cheltuite şi cele rămase, evitându-se, pe cât posibil, amânarea activităţilor, pentru a nu se ajunge la situaţia ca până la sfârşitul anului să nu mai poată fi replanificate. În această perioadă, când condiţiile nefavorabile pentru organizarea unor acţiuni de anvergură persistă, trebuie să ne rezumăm la acţiuni cu mai puţini participanţi, organizate la sediile filialelor (organizaţiilor) şi, de asemenea, să ne gândim la investiţii, achiziţionarea unor bunuri de inventar, reparaţii la sediile filialelor şi ale organizaţiilor, a mai precizat preşedintele UUR.

Ca urmare a constatărilor rezultate din controlul Comisiei de cenzori şi din cel al personalului compartimentului financiar-contabil s-au făcut următoarele precizări: - documentele pentru compartimentul de contabilitate se întocmesc în limba română (în cazul în care sunt şi documente în limba ucraineană, ca excepţii, acestea vor fi traduse în limba română); - deconturile lunare vor fi înaintate separat, pe categorii de cheltuieli, şi anume: a) cheltuieli pentru funcţionarea sediilor; b) cheltuieli cu întrunirile membrilor UUR, conform Statutului; c) cheltuieli privind achiziţia de obiecte de inventar sau mijloace fixe; d) cheltuieli pentru contracte de furnizare sau mandate; e) cheltuieli de investiţii. În aceeaşi ordine de idei, reţinem: - se vor înainta deconturile pentru fiecare acţiune în parte (acestea conţinând: contract, factură, chitanţă, meniu, tabel cu participanţii cu datele de identificare şi semnături, raport de activitate, conform modelului trimis filialelor, urmând ca toate documentele să fie semnate şi ştampilate, potrivit reglementărilor în vigoare); - pentru deplasări la acţiuni, întruniri şi alte activităţi, la care vor fi folosite autoturismele UUR sau cele preluate în comodat, se vor întocmi foi de parcurs (ordin de serviciu, când deplasările se fac în teritoriu, cu ştampilele de la organizaţiile vizitate), iar pe bonurile de achiziţie a combustibilului va figura, în mod obligatoriu, CUI-iul Uniunii; - în cazul efectuării unor reparaţii la autoturismele UUR sau la cele date în comodat, la factură şi chitanţă se va anexa şi un deviz al lucrărilor executate; - dacă vor fi depăşite sumele solicitate pentru cheltuieli gospodăreşti sau acţiuni, se vor întocmi referate de necesitate, prin care se va solicita suplimentarea sumelor iniţiale, cu prezentarea explicaţiilor privind cauza depăşirii acestora; - în cazul achiziţionării de bunuri, vor fi anexate 3 oferte de la firme diferite (însoţite de procesul-verbal de selecţie, care se aprobă de Comitetul filialei, şi, ulterior, de Consiliul UUR), iar, în cazul în care nu există această posibilitate, se va anexa declaraţia pe proprie răspundere a preşedintelui filialei.

Specialiştii compartimentelor resurse umane şi contabilitate au supus aprobării Consiliului angajarea la nivelul filialelor a unor specialişti în acest domeniu, buni cunoscători ai lucrului pe calculator, cu un program variabil de lucru 2-4-6-8 ore/zi sau pe săptămână, în raport de volumul de muncă la nivelul fiecărei filiale, aceştia urmând să se ocupe nemijlocit de selecţia de oferte şi întocmirea documentelor în acest sens, pregătirea proiectelor de contracte de prestări servicii, întocmirea documentelor de decont etc., pentru a degreva în acest sens pe preşedinţii de filiale. Propunerile filialelor vor fi înaintate compartimentului secretariat al UUR până la data de 15.04.2021 şi vor conţine CV, copia actului identitate, copii ale documentelor de studii şi expunerea de motive.

Şedinţa de lucru a continuat cu prezentarea şi aprobarea devizelor estimative pentru acţiunile planificate a se desfăşura în luna aprilie 2021. Domnul Nicolae Miroslav Petreţchi a prezentat spre aprobare un număr de 17 devize estimative, cu sumele solicitate, care, în principal, s-au referit la organizarea şi desfăşurarea unor acţiuni specifice tradiţiilor ucrainenilor (încondeierea ouălor, expoziţii de artă populară ucraineană), sărbătorirea Zilei Internaţionale a Monumentului şi a Cărţii, concursuri de recitare a poeziei ucrainene (faza judeţeană) organizarea unor programe muzicale, întreceri sportive şi altele. Preşedintele UUR a insistat ca preşedinţii de filiale să găsească modalităţile cele mai potrivite pentru ca activităţile planificate să se desfăşoare la termenele stabilite şi să acorde o atenţie sporită cheltuirii fondurilor solicitate pentru luna aprilie a.c. Toate devizele prezentate de filiale au fost aprobate, sumele solicitate fiind mai mici decât cele solicitate prin planul anual de cheltuieli.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea unui număr de 29 referate de necesitate, destinate bunei desfăşurări a activităţilor prevăzute pentru luna aprilie a.c. Este vorba despre alocarea sumelor de bani privind: cheltuieli gospodăreşti şi achiziţia de produse (componente) electronice şi de IT, de instrumente muzicale, de asigurări, de accesorii pentru autoturismele uniunii, de mobilier pentru sediile filialelor, de obiecte de uz casnic, de materiale consumabile (birotică, de întreţinere, protecţie şi dezinfecţie), de combustibil, butelii, stingătoare şi truse medicale, precum şi pentru achiziţii de sedii, efectuarea unor reparaţii la clădirile şi anexele sediilor şi la autoturismele din dotare. Referatele de necesitate au fost aprobate în totalitate, acestea înscriindu-se în limitele plafoanelor acceptate.

La finalul lucrărilor şedinţei, au fost discutate şi rezolvate o serie de probleme organizatorice, ce privesc buna organizare şi desfăşurare a activităţilor la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România, dintre care amintim: prezentarea unor invitaţii de participare la acţiunile organizate la nivelul DRI şi în Ucraina, expunerea situaţiei privind finalizarea măsurilor, prin punerea în practică a deciziilor luate în cadrul şedinţelor precedente, precum şi alte probleme de interes general.

Totodată, membrii Consiliului UUR au avut o întrevedere cu Octavian Motoc, preşedintele Asociaţiei pentru Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării, care a prezentat stadiul actual al derulării proiectului „Valorificarea identităţii culturale şi a istoriei comune pentru dezvoltarea turismului în zona de graniţă a Dunării de Jos”, implementat de Asociaţia pentru Dezvoltarea Durabilă a Deltei Dunării, în parteneriat cu Organizaţia de tineret „Noua Generaţie Europeană” din Izmail (Ucraina) şi comuna Chilia Veche, judeţul Tulcea. Conducerea UUR şi-a exprimat sprijinul în realizarea acestui proiect, al cărui obiectiv general este reconstituirea patrimoniului cultural şi a identităţii comune a românilor şi ucrainenilor din zona de graniţă a Dunării de Jos, în vederea dezvoltării turismului. De asemenea, proiectul va contribui la îmbunătăţirea relaţiilor dintre comunitatea ucrainenilor din România şi cea a românilor din Ucraina.

În urma discuţiilor cu foştii şi actualii membri ai filialei Tulcea a UUR, s-a concluzionat faptul că pe parcursul anilor, din cauza dezinformării, a colaborării deficiente dintre preşedintele filialei şi membrii acesteia, dintre dl Cernencu şi conducerea UUR, filiala tulceană a trecut printr-o situaţie extrem de delicată din punct de vedere organizatoric şi nu numai. Dl preşedinte al UUR a precizat că activitatea organizaţiei, acum, se află pe o direcţie bună, acţiunile desfăşurându-se în continuare, fapt ce dovedeşte că lucrurile s-au aşezat pe făgaşul normal.

Totodată, au fost dezbătute şi problemele cu care se confruntă comunităţile ucrainene şi modalităţile de soluţionare ale acestora, fiind analizate şi unele dintre proiectele pe care le va derula filiala UUR Tulcea în parteneriat cu celelalte filiale ale UUR.

La încheierea lucrărilor şedinţei, Consiliul a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre măsurile analizate, acestea fiind semnate de către toţi membrii Consiliului.

Următoarea şedinţă de lucru a conducerii UUR va avea loc la o dată care va fi comunicată în timp util filialelor.

Material realizat de Victor HRIHORCIUC, vicepreşedinte al UUR

Cronica activităţii UUR

La 13 martie a.c., „Clubul copiilor ucraineni” din cadrul filialei Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în regim online, o întâlnire prin care copiii au sărbătorit Ziua Internaţională a Femeii. Toţi cei prezenţi la acţiune au putut asculta cântece pline de căldură şi iubire despre mama,

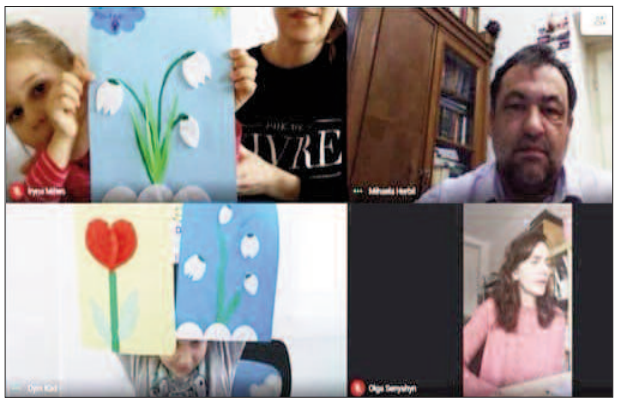

iar cei mici au realizat cu mânuţele lor cadouri pentru mămici, bunicuţe, învăţătoare şi alte femei dragi lor. Totodată, au discutat unii cu alţii într-o atmosferă relaxată şi prietenoasă; au putut afla lucruri interesante despre una dintre cele mai importante femei din Ucraina, Lesea Ukrainka. Mulţumim tuturor celor prezenţi pentru implicarea în activităţile „Clubului copiilor ucraineni!”.

***

Filiala Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în data de 16 martie, o masă rotundă cu tema „Rolul femeii ucrainene în păstrarea identităţii etnice”. Participanţii la acţiune au evidenţiat rolul şi importanţa femeilor ucrainene în păstrarea şi promovarea identităţii lingvistice, culturale şi religioase a ucrainenilor din România.

Astfel, în cadrul evenimentului, au fost abordate probleme sociale şi cele referitoare la studiul limbii materne, fiind remarcată implicarea activă a femeilor ucrainene în acţiunile organizate de filiala UUR Tulcea. La acţiune, au participat membrii organizaţiei municipale Tulcea şi invitaţi.

Cu câteva zile înainte, organizaţiile locale din cadrul filialei Tulcea au organizat o serie de acţiuni dedicate Zilei Internaţionale a Femeii.

***

Marţi, 16 martie, la sediul organizaţiei UUR din Cornuţel, judeţul Caraş-Severin, a avut loc acţiunea cultural-artistică dedicată aniversării celor 207 de ani de la naşterea poetului ucrainean Taras H. Şevcenko.

La eveniment, au participat profesorul şi dirijorul Ivan Liber – preşedintele filialei UUR Caraş-Severin, inspectorul şcolar de limba ucraineană Mihai Bobic – prim-vicepreşedintele filialei, Maria Blaj – secretara UUR Caraş-Severin, Ivan Malenovschi – membru în comitetul filialei cărăşene a UUR, Ivan Şeico – preşedintele organizaţiei locale Cornuţel, precum şi elevii Şcolii Gimnaziale din Cornuţel care studiază limba ucraineană maternă.

În discursul său, preşedintele filialei Caraş-Severin, dl Ivan Liber, i-a îndemnat pe elevi să continue să studieze opera lui Taras Şevcenko, limba ucraineană şi să păstreze tradiţiile strămoşeşti.

Dl inspector şcolar Mihai Bobic, profesor de limba ucraineană la Şcoala Gimnazială din Cornuţel, în cuvântul său, a evidenţiat rolul deosebit de important pe care l-a jucat Taras Şevcenko în formarea limbii ucrainene literare.

În cadrul evenimentului, elevii au prezentat în PowerPoint aspecte din viaţa şi opera lui Taras Şevcenko, au recitat poezii din opera marelui poet şi au interpretat cântece pe versurile acestuia.

La sfârşitul acţiunii, preşedintele organizaţiei UUR Cornuţel, dl Ivan Şeico, a adresat mulţumiri tuturor participanţilor.

***

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în parteneriat cu specializarea Limba şi literatura ucraineană din cadrul Departamentului de limbi şi literaturi slave a Facultăţii de Litere din Cluj-Napoca au organizat, în data de 20 martie a.c., în regim online, manifestarea cultural-ştiinţifică, dedicată celor 207 ani de la naşterea lui Taras Hryhorovyci Şevcenko. Evenimentul a inclus: prezentarea a două comunicări ştiinţifice, „Motivele patriotice în lirica lui Taras Şevcenko” (conf. univ. dr. Ioan Herbil) şi „Arta plastică şevcenkiană în contextul cultural ucrainean şi universal” (lector univ. dr. Mihaela Herbil), rememorarea evenimentului organizat în 2014, cu ocazia împlinirii a două secole de la naşterea Kobzarului naţiunii ucrainene, prin vizionarea unei înregistrări a TVR Cluj (secţiunea Minorităţi), precum şi recitarea de poezii ale lui Taras Şevcenko, un moment poetic emoţionant, care a încununat în mod admirabil întâlnirea membrilor filialei clujene a UUR.

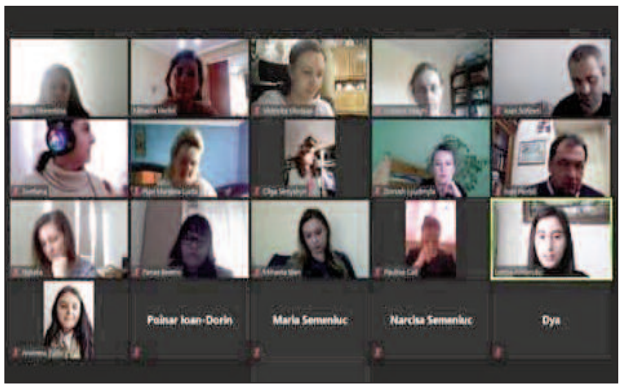

***

Filiala Tulcea a Uniunii Ucrainenilor din România a marcat, duminică, 21 martie a.c., 207 ani de la naşterea poetului ucrainean Taras H. Şevcenko.

Acţiunea culturală a debutat cu recitarea de poezii şi interpretarea de cântece pe versurile marelui poet. În semn de respect pentru geniul poeziei ucrainene, apostolul adevărului şi libertăţii, au fost depuse coroane şi flori la bustul marelui Kobzar, situat în Rotonda Personalităţilor din centrul oraşului Tulcea.

Evenimentul a continuat cu o masă rotundă, în cadrul căreia, participanţii au evidenţiat rolul lui Taras Şevcenko în dezvoltarea limbii şi literaturii ucrainene, iar, spre final, au interpretat mai multe cântece ucrainene.

La acţiune, au participat membrii activi şi membrii simpatizanţi ai organizaţiei municipale UUR Tulcea.

Criza sanitară din Ucraina

În ciuda apariţiei vaccinurilor împotriva COVID-19 şi promisiunea revenirii la o viaţă normală, numărul persoanelor infectate cu noul coronavirus continuă să crească atât în Ucraina, cât şi în celelalte ţări ale lumii. Din păcate, la momentul actual, Ucraina înregistrează peste 37.500 de decese, ca rezultat al pandemiei, şi peste 19.000 de cazuri noi în fiecare zi.

Conform unui studiu realizat în luna martie a anului 2021, de Research and Branding, 60% dintre ucraineni nu doresc să se vaccineze, chiar dacă administrarea vaccinului se realizează gratuit. Din datele aceluiaşi studiu, 41% dintre cei intervievaţi au afirmat că se tem de efectele secundare ale vaccinului, iar 31% dintre aceştia nu au încredere în niciun vaccin nou dezvoltat.

Neîncrederea populaţiei ucrainene în vaccinuri se datorează mai multor factori, dintre care amintim faptul că, în ianuarie 2021, Guvernul Ucrainei a ajuns la un acord comun privind achiziţionarea a 1,9 milioane de doze produse de compania chinezească Sinovac Biotech, fapt care a stârnit un lung şir de dezbateri în rândul populaţiei ucrainene, care nu a fost de acord cu achiziţionarea acestuia din ţara din care provine virusul.

Noua încercare a guvernului de la Kiev de a obţine vaccinul produs de compania AstraZeneca a stârnit un alt şir de nemulţumiri în rândul ucrainenilor, din cauza speculaţiilor apărute în spaţiul public despre posibilele efecte adverse ale acestuia.

Însă, la baza acestei neîncrederi, stă lipsa popularizării argumentelor benefice aduse de medicina modernă, în rândul populaţiei fiind mediatizate o sumedenie de ştiri false care ascund situaţia reală, extrem de gravă a pandemiei.

Anunţul Preşedintelui Ucrainei, Volodymyr Zelenskyi, din 6 aprilie a.c., cu privire la contractarea a 10 milioane de doze de vaccin produse de compania Pfizer-BioNTech a fost primit cu mult entuziasm de către populaţia ucraineană, existând o creştere imediată a intenţiei de vaccinare din partea acesteia.

Până pe 7 aprilie 2021, Ucraina a vaccinat, cu cel puţin o singură doză, peste 334.500 de oameni, adică 0.8% din totalul populaţiei, iar ritmul vaccinării tinde să intensifice pe zi ce trece, încrederea oamenilor în vaccin crescând şi ea semnificativ.

Fabian POPOVICI

Mesaje de felicitare adresate preşedintelui UUR şi comunităţii ucrainene cu ocazia Sfintelor Paşti

Stimaţi prieteni,

Cu ocazia Sfintei Sărbători a Învierii lui Hristos, Congresul Mondial al Ucrainenilor (SKU) le adresează tuturor ucrainenilor şi prietenilor Ucrainei din întreaga lume cele mai sincere urări de bine!

Să ne unim în rugăciune pentru sănătatea şi siguranţa celor dragi şi să ne rugăm pentru pacea şi prosperitatea Ucrainei. Să-i amintim în rugăciunile noastre pe neînfricaţii militari din linia întâi a luptei pentru Ucraina, pe preoţi, pe liderii organizaţiilor societăţii civile şi pe voluntari, pe oficiali ai statului şi, mai ales, pe medicii aflaţi în avangarda luptei cu pandemia.

În această perioadă, plină de noi provocări, Congresul Mondial al Ucrainenilor uneşte comunităţile ucrainene din întreagă lume, pentru a-i ajuta pe cei nevoiaşi, continuând să susţină Ucraina şi să consolideze sprijinul internaţional pentru poporul ucrainean în lupta sa împotriva agresiunii ruse.

Ne apropiem cu paşi repezi de aniversarea a 30 de ani de la proclamarea independenţei Ucrainei! Este important să ne amintim de acest fapt, oriunde ne-am afla, să fim mândri că suntem parte a poporului ucrainean şi să ne ajutăm reciproc în continuare. Congresul Mondial al Ucrainenilor vă urează tuturor un Paşte fericit şi luminat!

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Pavlo Grod,
Preşedintele SKU

Cu ocazia Sfintei Sărbători a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, Federaţia Mondială a Organizaţiilor Femeilor Ucrainene (SFUJO) transmite tuturor ucrainenilor din lume cele mai sincere urări de bine! Paştele înseamnă biruinţa binelui! Fie ca sunetele clopotelor de Paşte, care vestesc Învierea lui Hristos, să vă umple inimile de bucurie, iar sufletele – cu credinţă şi speranţă că vremurile grele vor trece şi toate dificultăţile vor fi depăşite! Foarte curând, ne vom revedea cu membrii familiei sau prietenii dragi, pentru a sărbători împreună în bisericile noastre ucrainene, în comunitate sau acasă. Suntem convinşi că Ucraina va câştiga în lupta împotriva agresiunii ruseşti şi va deveni un stat prosper, cu o economie puternică, o democraţie dezvoltată, o societate mai bună şi cu instituţii publice puternice!

Organizaţiile femeilor ucrainene din diaspora, unite în jurul SFUJO, îşi doresc acest lucru cu adevărat şi depun eforturi neobosite pentru atingerea acestui deziderat. Mulţumim tuturor prietenilor, partenerilor şi simpatizanţilor pentru susţinere şi ajutor! Le dorim tuturor sănătate, pace, armonie şi bucurii! Ucrainei şi poporului ucrainean – pace, prieteni fideli şi bună credinţă. Domnul să vă dăruiască dragoste, bucurie, pace şi armonie pentru mulţi ani de acum încolo!

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Consiliul Mondial SFUJO

Congresul Ucrainenilor din Canada vă urează Paşte fericit!

Alexandra Chyczij,
Preşedintele
Congresului
Ucrainenilor din Canada

Cu ocazia celei mai mari sărbători a lumii creştine, Învierea Mântuitorului, organizaţia neguvernamentală (ONG) „Ucraina-2050” transmite sincere felicitări ierarhilor şi clericilor bisericilor ucrainene, Preşedintelui Ucrainei, Preşedintelui Radei Supreme, Prim-ministrului şi Armatei Ucrainei, întregului personal medical şi tuturor celor care sărbătoresc Paştele!

De asemenea, transmitem cele mai sincere urări de bine membrilor Consiliului de Onoare şi Consiliului Director ale organizaţiei „Ucraina-2050”, Directorului executiv, voluntarilor, donatorilor şi membrilor organizaţiei, precum şi tuturor membrilor Misiunii internaţionale de monitorizare mass-media pentru combaterea fenomenului dezinformării privind Ucraina şi diaspora ucraineană.

Învierea Domnului Iisus Hristos este sărbătoarea biruinţei binelui asupra răului, a vieţii asupra morţii, a luminii asupra întunericului. Fie ca acest adevăr să ne aducă tuturor speranţa într-un viitor mai bun şi, mai ales, locuitorilor teritoriilor ocupate din estul Ucrainei şi din Crimeea.

Cu ocazia acestei sărbători, „Ucraina-2050” face apel către toţi credincioşii să-L preamărească pe Fiul lui Dumnezeu şi să se roage pentru depăşirea pandemiei de coronavirus, pentru pacea mondială şi pentru cei care apără integritatea teritorială a Ucrainei.

Hristos a înviat! Adevărat a înviat!

Evhen Czolij,
Preşedintele ONG „Ucraina-2050”
Preşedinte al Congresului Mondial al Ucrainenilor (2008-2018)

Stimaţi prieteni, colegi,

Cu ocazia Sfintei Sărbători a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, vă transmitem cele mai sincere urări! Paşte fericit!

Conducerea
Congresului European
al Ucrainenilor

Stimate Domnule Nicolae Miroslav Petreţchi,
Preşedinte UUR,

Cu ocazia Sfintelor Sărbători de Paşte, vă transmit cele mai calde urări!

Fie ca Învierea lui Hristos să ne unească prin credinţă întru victoria dreptăţii, dragostei şi milei, să ne dea putere în încercările vieţii, să ne aducă pace, linişte şi armonie şi să ne inspire la fapte bune şi drepte!

Paşte fericit, cu bucurii şi împliniri! Dumnezeu să vă binecuvânteze!

Cu stimă,
Şeful Administraţiei Regionale de Stat Ivano-Frankivsk,
Andrii Boiciuk

Dragi colegi,

Cu ocazia Sfintei Sărbători a Învierii Domnului, adresez cele mai sincere urări de bine tuturor membrilor comunităţii ucrainene! Vă doresc multă sănătate, bucurie, dragoste, armonie în familie şi în comunitate. Dumnezeu să vă binecuvânteze faptele bune!

Cu stimă,
Vira Konyk,
Vicepreşedintele Congresului Mondial al Ucrainenilor
pentru Europa de Est,
Preşedintele Congresului Ucrainenilor din Estonia

ALEŞII UUR – ÎN SLUJBA CETĂŢENILOR

Progresul şi competența sunt principalele noțiuni prin care se caracterizează activitatea Uniunii Ucrainenilor din România. Prin reprezentanții săi, aceasta dovedește în fiecare zi că are o preocupare deosebită pentru interesele etnicilor ucraineni.

Miercuri, 31 martie 2021, preşedintele UUR, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, a avut o întâlnire de lucru cu viceprimarul comunei Rona de Sus, dl Ioan Ruscovan, şi cu consilierii locali, aleşi din partea Uniunii Ucrainenilor din România, dna Luşcan Loredana, dna Celeniuc Hafia, dl Copoşciuc Mihai şi preşedintele Comisiei pentru tineret a UUR, dl Luşcan Ciprian.

Discuțiile s-au axat, cu predilecție, pe stabilirea paşilor următori, inclusiv viitoarele colaborări sau parteneriate cu UUR, în vederea implementării cu succes a proiectelor de dezvoltare rurală.

Au fost dezbătute proiecte esențiale pentru comuna Rona de Sus, dintre care amintim: necesitatea finalizării proiectelor demarate anterior, în special cele privind realizarea rețelei de alimentare cu apă şi de canalizare; construirea unui Cămin Cultural; modernizarea centrului comunei, un obiectiv care poate exprima prosperitate şi o notă de modernism, precum şi modernizarea băilor sărate din satul Coştiui, un proiect fundamental pentru dezvoltarea industriei turistice locale.

Totodată, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi a prezentat demersurile pe care le-a întreprins la nivel parlamentar pentru sprijinirea proiectelor comunale ce vizează dezvoltarea infrastructurii locale. Au fost analizate şi soluțiile privind construirea unei baze sportive în localitate, modernizarea pieței agroalimentare şi obținerea autorizației de funcționare acesteia.

De asemenea, au fost abordate şi aspecte ale învățământului în limba ucraineană, domnul deputat subliniind determinarea UUR de a continua proiectele demarate în trecut în vederea susținerii învățământului în limba maternă, inclusiv prin dotarea elevilor şi a şcolilor cu dispozitive electronice necesare organizării şi desfăşurării în condiții optime a orelor de curs.

În cadrul întâlnirii, a fost atins şi subiectul transportului elevilor din comunitățile rurale mai îndepărtate de unitatea şcolară, fiind deja depusă o cerere pentru obținerea unui microbuz şcolar la IŞJ Maramureş şi MEC. Alte proiecte importante discutate au fost amenajarea unui loc de joacă pentru copiii din satul Coştiui, extinderea rețelei de electricitate în zona fostei căi ferate (din Rona de Sus), precum şi înființarea unui muzeu activ la nivelul localității.

La finalul discuțiilor, au fost prezentate acțiunile desfăşurate de către membrii Comisiei pentru tineret a UUR, precum cele de igienizare şi salubrizare a albiilor râurilor din localitățile cu populație majoritar ucraineană şi de împădurire, la nivel local, a zonelor defrişate.

Următoarea zi, joi, 1 aprilie, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi a avut o nouă serie de întâlniri extrem de constructive cu primarii şi consilierii locali din partea UUR din comunele Ruscova, Bistra şi Poienile de Sub Munte.

Astfel, în cadrul întrevederii din Ruscova, dl primar Ioan Turcsin şi consilierii locali UUR, dna Maria Moroz şi dl Pintea Mariciuc, i-au cerut sprijin parlamentar dlui deputat Nicolae Miroslav Petrețchi pentru urgentarea finalizării unor proiecte importante şi benefice comunității, cum ar fi drumurile şi podurile locale. Au fost discutate şi oportunitățile de colaborare în derularea unor proiecte culturale, fiind prezentat şi proiectul aproape finalizat al noului Cămin Cultural, în valoare de aproximativ 400.000 de euro. Cu această ocazie, a fost discutată şi nevoia identificării unui spațiu necesar desfăşurării activităților organizației locale a Uniunii Ucrainenilor din România.

În cadrul întrevederii cu primarul comunei Bistra, dl Vasile Duciuc, desfăşurată în prezența celor doi consilieri locali ai UUR, dna Irina Iordăcheanu şi dl Alexandru Mocernac, au fost abordate numeroase subiecte, precum urgentarea implementării proiectelor de investiții privind dezvoltarea infrastructurii locale şi amenajarea terenului de sport al şcolii din Crasna Vişeului, pentru care Primăria a solicitat sprijinul UUR. A fost discutată şi posibilitatea înființării unui punct de trecere a frontierei de stat româno-ucrainene din Valea Vişeului, costurile estimate realizării acestui proiect ajungând la aproape 6 milioane de euro. Tot în cadrul întâlnirii, primarul comunei Bistra i-a solicitat domnului deputat ajutor în vederea aducerii unui medic de familie în localitate şi dotarea terenului de fotbal de la şcoala din Crasna Vişeului cu gazon sintetic. De asemenea, au fost analizate modalitățile de intensificare a colaborării dintre Primăria comunei Bistra, Uniunea Ucrainenilor din România şi Organizația Tineretului Ucrainean, în vederea organizării şi desfăşurării unor evenimente culturale.

Discuțiile cu primarul comunei Poienile de Sub Munte, dl Alexa Chifa, la care au participat dl viceprimar Ioan Holdiş şi doi consilieri locali ai UUR, dl Ştefan Chifa şi dl Serghei Ştuleanic, s-au axat pe probleme legate de implementarea proiectului privind rețeaua de apă şi canalizare a comunei, lucrările de îndiguire a malurilor râului Cvaşnița, indispensabile în prevenirea inundațiilor, acestea necesitând avizul Administrației Bazinale de Apă Someş-Tisa, precum şi alte subiecte de interes local. Primarul comunei Poienile de Sub Munte a ridicat şi problema construirii unui nou sediu pentru primărie, cel actual fiind impropriu desfăşurării în bune condiții a tuturor activităților curente într-o localitate cu o populație de aproximativ 10.000 de locuitori. Totodată, au fost discutate potențialele proiecte care ar putea fi derulate în parteneriat cu Uniunea Ucrainenilor din România.

Sâmbătă, 3 aprilie, în municipiul Sighetu Marmației, preşedintele UUR, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, a avut o întâlnire cu reprezentantul Vicariatului Greco-Catolic Ucrainean din România, părintele vicar Vasile Colopelnic, în vederea analizării oportunităților de colaborare dintre Uniunea Ucrainenilor din România şi Vicariat.

Cu acest prilej, au fost subliniate rolul şi importanța Bisericii în păstrarea identității culturale, spirituale şi lingvistice a etnicilor ucraineni. Accentul a fost pus pe aspectele curente ale colaborării bilaterale şi pe continuarea acesteia pe parcursul anului 2021, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi reafirmându-şi disponibilitatea de a sprijini Vicariatul în activitățile sale culturale şi caritabile.

S-a convenit ca cele două părți să realizeze în comun mai multe acțiuni socio-culturale la sediile organizațiilor şi ale filialelor UUR, iar membrii Uniunii să participe la proiecte de voluntariat, organizate de Vicariatul Greco-Catolic Ucrainean din România. De asemenea, a fost discutată şi posibilitatea implicării Uniunii Ucrainenilor din România în organizarea hramurilor bisericilor aflate în structura Vicariatului Greco-Catolic Ucrainean.

Educația în limba maternă a copiilor ucraineni a fost un subiect abordat cu multă atenție, stabilindu-se organizarea, în parteneriat, a unor tabere de vară pentru elevii care studiază în limba ucraineană, atunci când situația epidemiologică o va permite.

Toate întrevederile s-au înscris în programul constant de consultări pe care le are preşedintele UUR, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, cu aleşii locali ai UUR şi reprezentanții autorităților locale din județele şi localitățile cu populație majoritar ucraineană, în vederea găsirii celor mai bune soluții care să contribuie direct la creşterea calității vieții şi la bunăstarea comunităților locale.

Fabian POPOVICI

29 APRILIE – ZIUA INTERNAȚIONALĂ A DANSULUI

Cum se poate descrie dansul în cuvinte, altfel decât artă a trupului? Dansul e poezia adusă la viață, unde fiecare vers se oglindeşte într-o nouă mişcare impozantă; este elementul care uneşte suflete străine de limbă, înfățişare şi identitate, eliminând barierele etnice şi culturale.

Rădăcinile dansului sunt strâns legate de începuturile comunităților umane, apărând, încă din cele mai vechi timpuri, sub forma ritualurilor şi având diferite teme (naşterea, moartea, natura, trecerea anotimpurilor, căsătoria etc.). De-a lungul anilor, această formă a artei a evoluat, azi, reprezentând un veritabil mod de a comunica fără cuvinte, prin limbajul artistic, dar şi o manieră de a elibera sentimentele şi trăirile interioare. Există numeroase stiluri de dans în toată lumea, dar fiecare este unic şi fascinant în felul său.

Astfel, pentru a oferi dansului lauda şi considerația cuvenită, ziua de 29 aprilie este recunoscută, începând cu anul 1982, drept Ziua Internațională a Dansului. Pentru dansatorii din întreaga lume, această zi este destinată elogierii dansului, iar, la nivel global, ea este sărbătorită, de obicei, prin organizarea de spectacole, cursuri de dans, repetiții deschise publicului, manifestări în stradă sau programe TV speciale, însă, acum, în timpul pandemiei, activitățile sunt limitate doar la mediul online, prin difuzări ale unor emisiuni sau prezentări dedicate acestui eveniment.

Putem afirma cu încredere faptul că cei mai mulți dintre oameni au simțit măcar o dată în viața lor puterea eliberatoare a dansului, fie ei profesioniști, fie amatori în acest domeniu. Un alt lucru pe care îl ştim cu certitudine este că dansul reprezintă o parte fundamentală a culturii ucrainene, alături de cântece, costume şi obiceiuri. Acesta îmbină armonios incredibila autenticitate a portului şi a mişcărilor, intensitatea emoțiilor şi naturaleța unui popor care, se pare, s-a născut cu magia dansului curgându-i prin vene. Cel mai vestit dans ucrainean este Hopakul, apărut în secolul al XVI-lea şi fiind dansat inițial doar de către bărbați. Principalul farmec al acestuia constă în libertatea improvizației, fapt care permite dansatorilor să afişeze cu mare dexteritate o diversitate captivantă de mişcări ritmice.

Când vine vorba de dansul ucrainean, şi costumul, fără îndoială, este esențial. Acesta completează dinamismul, vioiciunea şi grația coregrafiei, pecetluind astfel reprezentația, formând un întreg perfect. Varietatea costumelor ucrainene este una vastă, acestea diferă de la o regiune la alta, fiecare având influențe specifice, toate remarcându-se însă prin profunzimea culorilor şi a motivelor impresionante. Principalele elemente componente ale acestor costume sunt: cămăşile, cizmele roşii, mărgelele, coronițele de flori, pantalonii largi, curelele lungi şi late.

Şi eu, la rândul meu, iubesc dansul. Fac parte din ansamblul de dansuri ucrainene „Cervona Kalyna" din Negostina, care, pentru mine, reprezintă ceva foarte important, greu de descris în cuvinte. Tot ce ştiu este că îmi place, mă face să mă simt extraordinar şi sunt recunoscătoare că fac parte din acest colectiv minunat, care, de-a lungul timpului, mi-a oferit multe oportunități şi unde am fost şi sunt înconjurată de cei mai frumoşi oameni. Cu ocazia deplasărilor ansamblului la diverse acțiuni, am avut şansa de a vizita o mulțime de locuri, de a învăța lucruri valoroase şi, cel mai important lucru, am făcut tot timpul ceea ce îmi plăcea mai mult. Iar o plăcere adevărată nu se uită niciodată.

Dansul este şi a fost întotdeauna o experiență universală, născută din cele mai profunde sentimente.

Cezara-Florina GRIGORAŞ

„Şerbăuți – file de monografie"

Locuitorii satului Şerbăuți din județul Suceava au primit cel mai frumos dar din partea părintelui paroh Cătălin-Marian Maxim – monografia localității lor natale.

Joi, 18 februarie 2021, în sala de festivități a Primăriei, a avut loc lansarea cărții „Şerbăuți – file de monografie", scrisă cu multă trudă şi dăruire de părintele Maxim. La manifestare, au fost prezente personalități din județul Suceava. Lectorul univ. dr. din cadrul Facultății de Ştiințe ale Educației a Universității „Ştefan cel Mare", dna Aura Hapenciuc, şi-a amintit cu drag de copilăria petrecută aici, la Şerbăuți, la bunicii din partea tatălui, şi a subliniat importanța unei asemenea lucrări. Profesorul Simeon Emil, membru al Uniunii Scriitorilor Bucovineni, a luat cuvântul la eveniment, evocând frumusețea satului tradițional. În cadrul aceleiaşi acțiuni culturale, a vorbit şi Dumitru Brădățan, scriitor şi realizator tv, fiind profund impresionat de istoria acestei comunități din Şerbăuți. Părintele Daniel Petraşuc din Negostina a reprezentat comunitatea ortodoxă ucraineană şi a vorbit despre abnegația cu care a ostenit autorul acestei monografii până a ajuns la încununarea muncii sale, şi anume lansarea cărții. Dna Nicoleta Daneliuc, asistent social la Direcția Generală de Asistență Socială şi Protecția Copilului Suceava, a evidențiat faptul că autorul monografiei a muncit cu încăpățânare timp de câțiva ani, fără a renunța, în pofida greutăților apărute pe parcursul timpului, la obiectivul propus. Alături

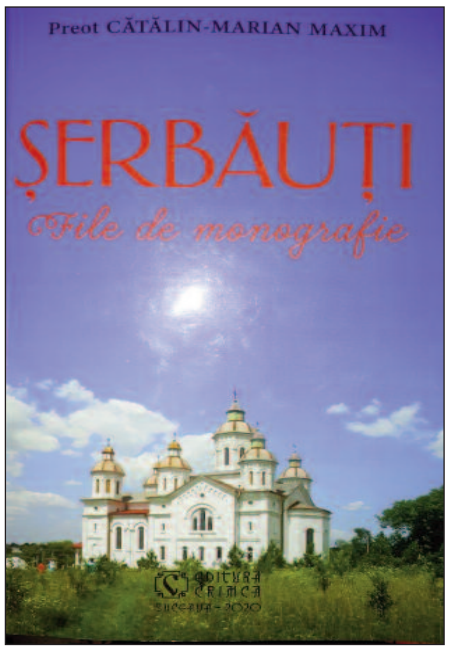

de distinşii oaspeți, la eveniment s-au aflat şi reprezentanți ai instituțiilor locale: dl Cătălin Sanduleac, primarul comunei Şerbăuți, dna Silvia Boiciuc, directorul Şcolii Gimnaziale Şerbăuți, dl George Hreniuc, directorul Şcolii Gimnaziale Dărmăneşti, dna Grațiela Sanduleac, bibliotecara comunei. Publicistul Florin Haidamac, medic de familie în comuna Şerbăuți, a vorbit, în cadrul reuniunii, despre perioada de documentare a autorului monografiei, timp în care i-a fost alături părintelui Maxim, l-a susținut şi încurajat în demersul său.

Ideea de a scrie monografia localității a apărut în urmă cu 12 ani, în anul 2009, când biserica din sat împlinea un secol de la sfințire. În urma unor cercetări, preotul Maxim a fost surprins să afle detalii legate de istoria locaşului de cult care are o arhitectură impresionantă. Chiar dacă nu este fiu al satului, părintele şi-a asumat această misiune dificilă, de a face cercetare timp îndelungat pentru a scrie o carte cât mai cuprinzătoare despre localitatea în care slujeşte. Acest studiu monografic cuprinde 12 capitole şi oferă date generale istorico-geografice ale satului, file din istoria familiei baronului Kapri, un scurt istoric al bisericii din Şerbăuți, date biografice ale preoților care au slujit aici şi informații privind învățământul şi şcolile din localitate. Autorul a prezentat inclusiv elemente de folclor şi tradiții locale transmise prin viu grai.

Apreciem faptul că părintele Maxim s-a aplecat cu multă atenție asupra istoriei locuitorilor din sat şi a dedicat un capitol discuției privind populațiile de etnie ucraineană, română, armeană şi evreiască, ce au conlocuit de-a lungul timpului în acest areal geografic.

Vorbind despre personalitățile care au adus cinste acestor locuri, autorul monografiei aminteşte faptul că numele comunei Şerbăuți este legat de originea paternă a marelui poet român, Mihai Eminescu. Se ştie că bunicii poetului dinspre tată, Vasile şi Ioana Eminovici, locuiau în satul Călineşti-Cuparencu, localitate din cuprinsul comunei Şerbăuți. Este interesant de ştiut că tatăl bunicului său, Petru Eminovici, s-a căsătorit cu Agafia Smocot din Şerbăuți, aşadar, străbunica lui Eminescu este şerbăuțeancă.

La finalul cărții, găsim o colecție încântătoare de fotografii vechi de aproape un secol, prin care sunt ilustrați țărani în admirabilul port tradițional local.

Ne manifestăm o profundă prețuire pentru efortul depus de părintele Maxim, munca de cercetare şi grija pe care a arătat-o în a cuprinde cât mai detaliat şi explicit secvențe de istorie şi tradiție locală. Puține sate se pot bucura de o monografie a locului, iar prin apariția acestei cărți Şerbăuțiul este una din localitățile privilegiate.

Delia MARTINEAC

Oameni şi locuri

La Iaslovăţ, într-o anexă a gospodăriei, sălăşluieşte un muzeu. Fiecare exponat vorbeşte despre pasiunea şi dragostea cu care a fost adunat şi rechiziţionat. Fiecare unealtă, fiecare vas, costum, ulcică, toate cuvântă prin cel care le-a ţesut, dându-le loc şi viaţă într-un muzeu personal. Domnul Dumitru Cozminiuc şi soţia dumnealui, Georgeta, povestesc cu mult drag despre istoria acestui loc, despre pasiunea de a aduna respectivele obiecte.

Otilia Maţner: De unde pasiunea de a aduna şi arăta lumii aceste obiecte autentice?

D. C.: ***Sunt ucrainean din Milişăuţi, dar locul de muncă m-a adus la Iaslovăţ, la o aruncătură de băţ. Colecţia mea cuprinde obiecte tradiţionale ucrainene, dar şi româneşti. Mă mândresc că sunt ucrainean. Deşi străbunicii mei au venit din Galiţia şi Bucovina, Iaslovăţul este leagănul meu de suflet, locul pe care încerc să îl sfinţesc ca om. Am adunat aceste lucruri în mulţi ani, unele le-am primit, altele le-am cumpărat, le-am găsit o rânduială şi vreau să le arăt celor ce-mi trec pragul. Mă bucur când vin copii în excursii şi le explic cu drag utilitatea fiecărui obiect.***

O. M.: Vă rog să ne spuneţi ce fel de obiecte cuprinde colecţia dumneavoastră.

D. C.: ***Avem o secţiune cu exponate ce ţin de practicarea vânătorii – coarne de cerb, blănuri de animale, arme.*** [În timp ce ne povesteşte, ne invită să-l urmăm pentru a ne arăta.] ***Aici, sunt obiecte etnografice şi de artă populară, specifice zonei, obiecte ce oferă tuturor posibilitatea de a cunoaşte, pe deplin, valoarea şi frumuseţea costumelor populare femeieşti şi bărbăteşti, a textilelor de interior – scoarţe, lăicere, ştergare –, cu o ornamentică bogată, în special pe motive simbolice, de veche tradiţie, cum ar fi motivul solar sau cel al arborelui vieţii, într-o manieră stilizată, în nuanţe armonizate, cu o cromatică potolită, caracteristică regiunii.***

O. M.: Piesele expuse de dumneavoastră reţin atenţia prin pecetea tradiţiei valoroase, prezentă aici ca o garanţie a autenticităţii. Văd că aveţi multe obiecte de uz casnic. Ce ne puteţi spune despre acestea?

D. C.: ***Colecţia mea cuprinde interesante ustensile de uz casnic şi gospodăresc, furci de ţesut, maşină de tors, stative, astăzi, aproape dispărute din locuinţele oamenilor. Am, aici, multe vase din ceramică sau lemn. Acestea erau nelipsite din casele de odinioară.***

O. M.: Aveţi o locuinţă-muzeu. Se vede pasiunea sau „microbul”, cum vă place să spuneţi. Nu vă este dificil să întreţineţi acest muzeu?

D. C.: ***Dacă faci un lucru cu pasiune, nu este greu. Recompensa mea e că pot arăta oricui îmi trece pragul aceste lucruri, iar, dacă au timp, am şi câte o poveste pentru fiecare...***

Muzeul etnografic din Iaslovăţ este locul în care tradiţia ucraineană şi cea românească se împletesc, este locul în care lucrurile vorbesc despre istorie, locul în care prezentul este puţin stingher. O vizită la acest muzeu e un *pe loc repaus*, acum, când timpul nu mai are răbdare. O vizită aici poate fi o veritabilă lecţie de istorie sau, pur şi simplu, o lecţie de viaţă despre oameni şi locuri.

Otilia MAŢNER

Rogojeşti, capitala ouălor *închistrite*

Rogojeşti, judeţul Botoşani, este una dintre „capitalele” ouălor încondeiate. În acest sat, obiceiul este păstrat cu sfinţenie, iar, înaintea Paştelui, în fiecare an, se organizează un concurs inedit de încondeiat ouă. Rogojeştiul este situat la confluenţa dintre Bucovina şi Moldova. Este o localitate cu o puternică comunitate de ucraineni, rămaşi în această zonă încă din timpul stăpânirii austriece în Bucovina. La Rogojeşti, diferitele tradiţii din zonele învecinate se îmbină în mod armonios, valoarea etnografică deosebită a localităţii fiind dată de tradiţia încondeierii ouălor.

Începând cu anul 2014, Centrul Judeţean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiţionale Botoşani şi Parohia „Naşterea Maicii Domnului” Rogojeşti organizează un Festival-Concurs de Ouă încondeiate, iar UUR este partener al acestei parohii.

Proiectul are ca scop principal conservarea acestui meşteşug tradiţional şi, implicit, a conotaţiilor acestui simbol naţional, ucrainean şi universal, cu rădăcini în perioada precreştină.

La Rogojeşti, „a încondeia” este un cuvânt străin. Ei spun ouălor pictate cu atâta migală, „ouă închistrite”. Această îndeletnicire este deprinsă încă din fragedă pruncie. Tocmai de aceea, reprezentanţii instituţiilor de cultură care se ocupă de arta populară au considerat potrivită organizarea unui festival-concurs al ouălor încondeiate chiar în patria lor.

Cea mai importantă este însă competiţia şcolilor de încondeiat ouă, organizată în parohia „Naşterea Maicii Domnului” din Rogojeşti, cu binecuvântarea preotului Ioan Flaviu Rus. Este importantă, spun organizatorii, pentru că reprezintă barometrul supravieţuirii acestei arte unicat în Europa.

Reprezentanţii Centrului Judeţean de Conservare şi Promovare a Culturii Tradiţionale Botoşani au precizat că semnele sunt îmbucurătoare, deoarece un număr tot mai mare de copii învaţă să încondeieze ouă, iar unii dintre ei chiar fac performanţă.

La această secţiune inedită dedicată copiilor, cele mai importante „şcoli” de încondeiat ouă se „duelează” cu creaţii realizate pe loc, în faţa juriului. Meşteri din localităţi, precum Coşna, Dorna Candrenilor, Paltin, Rădăuţi, Poiana Stampei, Ciocăneşti, Vatra Moldoviţei, Brodina, Bălcăuţi, Bucecea, Vlădeni-Botoşani, Fundu Moldovei şi Rogojeşti au fost invitaţi să participe la eveniment.

Microzona Mihăileni din satul Rogojeşti a avut deosebitul merit de a conserva meşteşugul încondeierii ouălor, practicat aproape în toate gospodăriile, unde copiii au reuşit să şi-l însuşească de la unul dintre membrii familiei. De aceea, motivele „bătrâneşti“, moştenite din străbuni, sunt autentice, fie ele geometrice, fie florale, şi au meritul de a nu altera acel registru inefabil de simboluri, specific comunităţii.

Pe toţi concurenţii îi reprezintă dragostea de frumos şi înclinaţia clară către lucrul şi obiectele care nu alterează valoarea. Această manifestare, prin amploare şi derularea deloc stângace, include zona etnografică Botoşani între celelalte zone de prestigiu din ţară şi se poate alinia festivalurilor de la Ciocăneşti, Vatra Moldoviţei şi Gura Humorului, existând în perspectivă deschiderea unui „Muzeu de Ouă Încondeiate” în Rogojeşti, care va fi similar celor din judeţul Suceava.

Festivalul în sine şi-a găsit fundamentul şi trăinicia, fiind o formă binevenită de întâmpinare a Sărbătorilor Pascale şi având drept motiv central un simbol arhetipal regăsit în mitologiile unor popoare, dar cu o originalitate aparte atât în cultura populară românească, cât şi în cea ucraineană.

Festivalul de ouă încondeiate are loc în contextul Sărbătorilor Pascale şi face trimitere către mitul renaşterii. Indirect, observăm o tipologie aparte a unui act cosmogonic şi putem remarca faptul că imaginea arhetipală din culturile antice a fost preluată de creştinism.

La Rogojeşti, există meşteri populari care practică meşteşugul încondeierii ouălor cu măiestrie, reuşind să îl ridice la rang de artă.

Centrul de Conservare şi Promovare a Culturii Tradiţionale a dorit şi a reuşit să impună acest festival ca emblemă a judeţului Botoşani, evidenţiind microzona Mihăileni – satul Rogojeşti –, unde convieţuirea alături de ucraineni menţine la standarde înalte acest meşteşug.

La Rogojeşti, încondeierea ouălor se transmite de la mamă la fiică din timpuri imemoriale. În acest sat ucraineano-român, o vatră a ucrainenilor din judeţul Botoşani, ouăle de Paşte au o frumuseţe aparte şi respectă simbolistica arhaică a celor două etnii. Tocmai de aceea, la Rogojeşti, se organizează unul dintre cele mai importante concursuri de încondeiat ouă din ţară, reunind meşteri renumiţi din cele mai importante centre ale ţinutului Moldovei.

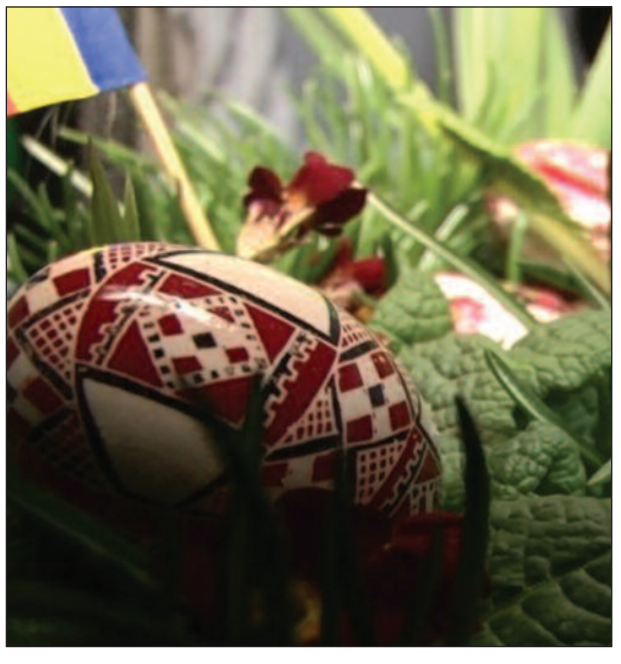

Otilia MAŢNER

Icoana sufletului

Fiecare om poate fi pictorul propriei vieți, sufletul fiind pânza, iar Mântuitorul – modelul.

(Cuvânt de învățătură din Pastorala Sfântului Sinod în Duminica Ortodoxiei)

Omul, această minunată făptură, pe care Creatorul a înzestrat-o cu trup şi suflet, dăruindu-i viața veşnică, este într-o permanentă căutare şi meditație. Sufletul este cel care tânjeşte şi caută să trăiască în comuniune cu Dumnezeu. Din dragoste nemărginită pentru creația sa, Dumnezeu conturează directive precise, pentru ca omul să poată străbate drumul îngust şi plin de încercări ce duce spre El. Modelul este însuşi Mântuitorul, faptele sunt credința şi milostenia, atitudinea este jertfa, iar răsplata – **Veşnicia.**

Atâta timp cât omul rămâne în ascultare, cu ochii minții luminați şi inima deschisă, drumul este lin şi plin de bucurii, indiferent de greutățile care apar pe parcurs.

Biserica e casa lui Dumnezeu, este locul unde sufletul cel însetat găseşte odihnă, lumină şi întărire. Aici, în biserica Sa, Hristos, dintru început, se apropie de cei osteniți şi obosiți care se încred în puterea divină şi le aduce mângâiere.

Credința este o comoară sufletească ce ne este dăruită de părinți, bunici, care, la rândul lor, au primit-o din tată-n fiu. Toți avem o datorie sfântă, şi anume de a păstra şi a mărturisi credința strămoşilor noştri.

Duminica Ortodoxiei a fost marcată în acest an la 21 martie şi a reprezentat un prilej duhovnicesc pentru fiecare credincios, acesta fiind îndemnat spre a contempla icoana propriului suflet.

Duminica Ortodoxiei, prima din Postul Sfintelor Paşti, a fost instituită de către Sinodul de la Constantinopol (în 843), ca sărbătoare ce subliniază biruința dreptei credințe asupra iconoclasmului şi, în general, asupra tuturor ereziilor.

Icoana face parte organică din cultul Bisericii. Icoana este obiect de cult, şi, în fața ei, credinciosul nu se poate situa în stare de contemplare estetică, ci de închinare. Sfântul Teodor Studitul ne mărturiseşte că prin icoană „ne vine un har dumnezeiesc şi ea împărtăşeşte sfințire celor ce se apropie de ea cu credință”.

Dumnezeu lucrează prin sfinții Lui, iar sfinții lucrează prin oameni. Copiii, suflete curate, icoane vii prin care Creatorul îşi înfrumusețează lucrarea divină pe acest Pământ, sunt speranța şi mângâierea oricărui neam.

Educați în spiritul credinței şi al evlaviei față de cele sfinte, ei vor clădi pe temelia Bisericii lui Hristos, care va dăinui în veci, şi vor păstra credința ortodoxă a strămoşilor: *Sunt ortodox de când sunt eu / Şi-aşa a fost tot neamul meu, / Şi cât sunt eu de păcătos / Tot nu mă lepăd de Hristos. / Păşesc pe drumul cel mai strâmt / Şi nu mă las deloc înfrânt / Şi trec prin viață bucuros / Că lângă mine stă Hristos...* („Sunt ortodox!”, versuri de Eliana Popa).

O lecție de mărturisire a credinței, de evlavie față de simbolurile Ortodoxiei şi recunoştință față de Divinitate s-a desfăşurat la biserica Sf. Nicolae din Pădureni. Preotul paroh Ciprian Rusu a pictat icoana credinței ortodoxe pe sufletele copiilor şi ale celor prezenți la Sfânta Liturghie în Duminica Ortodoxiei, urmând ca aceasta să fie desăvârşită de fiecare credincios în parte.

Într-o atmosferă liniştită, cu un soare blând şi luminos, pe albastrul senin al cerului, la intrarea în Sfânta Biserică, înconjurați de icoanele sfinților, credincioşii parohiei Sf. Nicolae, sub îndrumarea păstorului lor, înălțau rugi către Bunul Dumnezeu şi îşi mărturiseau credința sfântă care le-a fost transmisă din generație în generație. Cu fețele luminoase şi cu emoție, copiii, cu icoanele în mâini, conturau speranța vie că a noastră credință ortodoxă va fi păstrată şi dusă mai departe. Toți într-un suflet îi adresau lui Dumnezeu rugăciunea „Veşnică să le fie pomenirea!” celor care au clădit şi s-au jertfit pentru credința strămoşească: *Strămoşii mei trăiesc prin mine... / Şi mi-au lăsat o lege vie / E Sfânta mea Ortodoxie… / Un Sfânt Apostol a venit / Şi pe Hristos ni L-a vestit / Ca Dumnezeu Mântuitor… / Cazi în genunchi nu te-nălța / Ridica-ți crucea chiar de-i grea. / Cum au făcut strămoşii sfinți / Cum au făcut ai tăi părinți! / Când Domnul se va arăta / Şi va veni în Slava Sa / Cu Sfinții şi Martirii Săi, / El te va judeca prin ei. / Ce vei răspunde tu, ca neam / Unui Ştefan sau Brâncovean / Unui martir sau cuvios / Care-a murit pentru Hristos? (Ibidem).*

Rugăciunea în comuniune ne apropie de Dumnezeu, iar viețile sfinților constituie un izvor de povețe şi înțelepciune. Să ne ajute Bunul Dumnezeu să avem credința neclintită, să o mărturisim cu tărie şi să ne „pictăm” viața într-un mod plăcut lui Dumnezeu, ca prin aceasta să ne mântuim. Doamne ajută!

Anca MAIDANIUC ŞTIUBIANU

Aduceri-aminte de Kyrylivka

– in memoriam Taras Şevcenko –

La începutul unei noi primăveri, las să-mi curgă peste ochi dulcea răcoare a ultimului țurțure de gheață, scăpărând pe sub streaşina lunii, ca o aducere-aminte de Kyrylivka ta. Ți-am zărit chipul tău de băiat ca nimeni altul, întâiaşi dată, într-o grădină nevăzută, aleasă din raze, din larguri de lume.

Sfinții din icoanele casei părinteşti şopteau buzelor care le sărutau cu smerenie aleasă un duhovnicesc grai de uşurare pentru destinul tău... Fără de adăpost, umblând pe cer ca biblicul Enoh cu Dumnezeu, stoluri-stoluri treceau norii... Locurile natale pe care tu le cunoşteai deja din pântecele mamei nu erau netede, ci ca viața ta de mai târziu, deluroase. Norii – ca norii...

Fantastic bucălați, norii coafau Kyrylivka ta şi învecinatele ei Tarasivka, Pedynivka, Budyşcea, sate surate, cocoțate pe dealuri înalte. Ochii tăi, ca nişte unelte de lumină ce se priveau pe sine, proiectau pe crengi străluciri de frunze din văile brăzdate de oblâncuri. Nu se vedeau în acel întreg ținut orizonturi largi; lumea părea îngustă şi închisă, poate că aşa şi era. Atunci, tu ce ți-ai zis în sinea ta? Ți-ai zis aşa: „De liniştea orizontului depinde liniştea acestor minunate locuri!”.

Sunt sigur că, mai apoi, ai visat la neliniştile Cobzarului, care trebuiau să culmineze cu cântecele de revoltă puse pe notele renaşterii conştiinței neamului. Urechea răsfățată de melosul popular sta în tine trează, infinit de aproape de inima ta de copil bălai al Ucrainei-mamă.

Dintr-o petală ți-ai luat primul avânt. De atunci, o perpetuă devenire îți croieşte zborul ființei, cu ochii cuprinşi de îmbrățişarea văzduhului universal! Vezi, cât de distinct, mireasma menirii tale pe acest pământ poartă cu ea geniul înălțării, în semn de bunăvestire, solie venită din partea lui Dumnezeu!

De atunci, fiecare zbatere de aripă este timp de recunoştință, sub înălțătorul tău spirit de neam, e puls de poezie colorată cu sânge! Memoria numelui tău ne-a rămas un lucru misterios, la fel ca şi dragostea de neam: cu cât se împarte mai mult, cu atât se înmulțeşte mai mult. În pofida tuturor nedreptăților, în pofida lucrurilor prin care nu ai meritat să treci, împotriva sentimentelor înfeudate, cât de sus s-a ridicat cântarea ta căzăcească, cântecul ucrainean de „înrolare”, cântec-inimă şi casă de speranțe pentru sufletul neamului pe nedrept iobăgit.

În imaginile poetice de neuitat, în cântecele tale, datoria poporului trebuia să devină un fel de devoțiune, de iubire fără limite pentru condiția umană şi chiar asta a ajuns, „ca lupta să se lupte pentru ceea ce se voia să se petreacă...”. Totdeauna, ai ştiut că adevărata iubire e Jertfă mai presus de toate şi că era preferabil să mori odată cu personajele dragi ție, decât să încetezi a mai iubi libertatea cuvântului. A trebuit, deci, să scrii despre suferință. A trebuit să cugeți, să gândeşti cum să scrii şi, din nou, să scrii despre ea; altminteri, sufletul tău n-ar fi suportat, lipsit de curajul de a înfrunta suferința de neam, aşa cum a fost ea.

Am deschis fereastra acestui remember şi, odată cu ea, recunoştința. Soarele zilei a inundat toate cotloanele, şi iubirea de tine mi-a inundat inima. Lasă-te, aşadar, azi, îmbrățişat de gândurile acestui vânt de sfârşit de Mărțişor. E ziua împlinirii neîntrerupte, e urcuşul recunoştinței, adevărul dragostei ce ne permite ca fiecare să-şi urmeze propriul drum, ştiind că acest deziderat, niciodată, nu ne îndepărtează unii de alții. Călătoria anotimpului ivit în tine şi în vremea ta nu ne pune limite. Ne lărgeşte orizontul. Putem vedea limpede ce se află în afară şi putem vedea mai clar ce se află în ungherele inimilor noastre. Azi, toate din juru-mi s-au vorbit să-ți cânte chipul cu fruntea înaltă, gânditoare, într-o visare trează de primăvară. Fiecare clipă de retrăire în trecut este una a regăsirii în prezent.

Forța amintirii, atunci când iubim, vrea, totdeauna, să fim mai gentili decât suntem. Pentru acest temei, cum nicio dimineață genială nu cutează să se întreacă cu genialitatea firii tale de poet universal, azi, un buchet de aduceri-aminte am cules pentru tine.

Mihai MATEICIUC

Ševcenko, sărbătorit altfel la Iași

„Taras la noi în veci va înflori.
E mare ca şi-n muzică Enescu,
De ziua lui mereu la Iaşi va fi,
Îl aşteptăm cu domnul Eminescu”.

M. Voloşciuc

Multe momente plăcute, revederea cu vechii prieteni, clipe de socializare, dar şi posibilitatea de a asigura invitaților o stare de bună dispoziție şi bucurie, aşa cum am făcut-o de atâtea ori, şi-au dorit organizatorii festivităților privind comemorarea celor 207 de ani de la naşterea marelui Kobzar, poetului ucrainean „nepereche”, pictorului, personalității publice şi politice remarcabile, Taras Hryhorovyci Şevcenko. De data aceasta, soarta ne-a fost potrivnică, din cauza trecerii municipiului Iaşi în scenariul roşu, ca urmare a pandemiei de COVID-19. În aceste condiții, filiala Iaşi a „marcat” cea de-a 207-a aniversare a naşterii poetului ucrainean prin acțiuni organizate la sediul filialei, constând dintr-o expoziție cu operele marelui scriitor, dar şi cu cărțile scrise despre el. În acelaşi timp, cei care ne-au trecut pragul au avut posibilitatea să se familiarizeze cu viața şi opera lui Şevcenko din materialele de promovare (roll-upuri, postere, fotografii etc.) şi să asculte melodii ucrainene pe versurile marelui poet. A fost un moment, când am putut rememora acțiunile organizate de filiala noastră şi dedicate marelui Şevcenko, începând cu cel de-al doilea an de la constituirea organizației la Iaşi, din 2008, şi până în prezent, vizionând frumoasele acțiuni organizate împreună cu celelalte filiale şi cu invitați din Ucraina şi răsfoind albumele cu fotografii cu multă plăcere, dar şi cu tristeța că nu am putut să-l comemorăm aşa cum se cuvine pe poetul neamului nostru. Membrii filialei noastre şi colaboratorii noştri, totuşi, nu şi-au pierdut speranța şi sunt convinşi că vor veni vremuri mai bune, poate chiar şi în acest an, când vom putea sărbători aşa cum se cuvine pe marele Kobzar.

Taras Hryhorovyci Şevcenko a cucerit inimile a milioane de oameni prin puterea spiritului şi adâncimea credinței, prin dorința de neclintit de a lupta pentru marile valori în care credea, prin convingerea şi hotărârea cu care şi-a scris operele fără egal şi care au fost, sunt şi vor rămâne o forță motrice în lupta poporului ucrainean pentru libertate, dreptate şi suveranitate.

Şi ieşenii au aflat mult mai multe despre Şevcenko, în special, în ultimii zece ani, de când, anual, au fost invitați să participe la evenimentele

dedicate marelui poet, ocazie cu care am evidențiat polivalența în vocații, talentul deosebit în tot ce a creat şi, desigur, literatura căreia i s-a dedicat cu toată pasiunea, fiind considerat fondatorul limbii şi literaturii ucrainene moderne, câştigând titlul de poet național al Ucrainei. Pentru ucrainenii din România, dar şi pentru cei din lumea întreagă, Taras Şevcenko este o figură cu o rezonanță planetară, „farul”, dar şi un exemplu de voință şi credință de neclintit într-un viitor mai bun al poporului său.

Încă de la începutul lunii martie şi, în mod special, cu ocazia organizării acțiunilor dedicate zilei femeii, invitații noştri se întrebau şi ne întrebau dacă în acest an îl vom sărbători pe Şevcenko, pentru că îşi aduceau aminte de programele deosebit de reuşite, organizate în ultimii ani cu sprijinul invitaților din celelalte filiale şi din Ucraina.

Chiar şi în acest format prescurtat, acțiunea organizată de filiala noastră pentru marcarea celei de-a 207-a aniversări de la naşterea poetului ucrainean a fost apreciată pozitiv. Sperăm să aibă loc şi o continuare.

Participanții la acest eveniment au rămas cu impresii deosebite şi au avut posibilitatea ca încă o dată să se atingă cu corzile sufletului de cuvintele profetice ale geniului ucrainean – Taras Şevcenko: „Iubiți-vă Ucraina. / Iubiți-o... în vremuri de restrişte, / În ultimul minut rămas / Domnului rugați-vă pentru ea”.

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele filialei Iaşi a UUR

Taras Şevcenko, întotdeauna, la Rogojeşti

Ziua sărbătoririi lui Taras H. Şevcenko e frumoasă pentru că este o zi deosebită. Dimineața era rece, iar, dinspre nord, ne înțepa obrajii un curent de gheață care purta cu el câțiva nori bruni, dar străvezii. În scurt timp, aceştia s-au destrămat. Apoi, dinspre răsărit s-au ridicat semeți nişte nori albi, pufoşi, care, plini de respect şi politețe, ca într-un vals plutind în semicerc, ne-au descoperit astrul zilei atât de aşteptat. Încet-încet, pământul s-a încălzit. Aerul şi-a luat căldură de la darnicul pământ şi spre prânz s-a încălzit şi el. Câteva gâze zburau haotic deasupra scândurii ce acoperea gardul, unele gospodine au ieşit la porți să ia căldură de la soare, căci mai spre seară va coborî frigul din nou.

Ei bine, ştim că cineva, de acolo, din ceruri cunoştea că la Rogojeşti va fi sărbătoare şi a rânduit vremea în favoarea noastră.

Din cauza pandemiei, nu se putea desfăşura frumosul program dedicat Zilelor marelui poet Taras H. Şevcenko şi ne părea extrem de rău. M-am gândit că ar fi total neobişnuit să nu dedicăm cel puțin o oră-două geniului poeziei ucrainene şi marelui revoluționar şi patriot ucrainean Taras Şevcenko. Aşa că l-am rugat pe preşedintele UUR Botoşani, dl Victor Semciuc, să ne dea voie să-l serbăm pe Taras Şevcenko la sediu, fiind ajutați cu organizarea de dl Nicolae Semenciuc, secretar. În timp ce mă îndreptam spre sediu, câteva reprezentante ale organizației de femei a UUR Botoşani mă aşteptau, după care, împreună, ne-am îndreptat spre sediu, unde erau şi alte membre ale organizației noastre.

În cadrul evenimentului, am prezentat un material despre copilăria grea a poetului, despre dorința şi capacitatea de a învăța şi despre talentul său de a picta. Am amintit despre venirea la Petersburg, unde Enghelhardt întocmeşte un contract, prin care tânărul Şevcenko (în vârstă de 17 ani) era dat în grija lui Şereaev. Am povestit celor prezenți că, la Petersburg, cunoaşte mai mulți pictori, prezentându-le, totodată, modul prin care a fost răscumpărat din iobăgie şi a devenit, pentru o scurtă perioadă de timp, liber.

Ulterior, am discutat împreună cu cei prezenți despre opera lui, despre „lupta” prin poezie şi prin proză împotriva celor care exploatau poporul ucrainean, pe care Şevcenko l-a iubit atât de mult. N-am uitat nici de felul cum a fost trimis în îndepărtatul Orenburg şi nici de faptul că şi de aici scria împotriva exploatatorilor.

Una dintre participante la acțiune a citit poezia „Zapovit” („Testamentul”) a marelui poet, fiind analizat fiecare vers, iar eu am prezentat un portret din anii tinereții acestuia. Acțiunea a continuat cu recitarea câtorva poezii de suflet: „Kateryna”, „Prycyna” („Fata vrăjită”), „Dumka” („Gând”), „Son” („Visul”), după care am interpretat câteva cântece pe versurile marelui proroc Taras Şevcenko.

Am fost bucuroşi că nu lipseşte, nicicând, poetul nostru ucrainean de la Rogojeşti.

Olimpia IVANICIUC

Ziua Internațională a Poeziei

Trecut-au 23 de ani...

Data de 21 martie nu a fost aleasă întâmplător pentru a celebra „cea mai antică artă a spiritului omenesc”, după cum definise Grigore Alexandrescu poezia. Ideea unei astfel de sărbători îi aparținuse poetului grec Mihail Mitra, iar poeta Lidia Stefanou a considerat că „echinocțiul de primăvară, când ziua/lumina este egală cu noaptea/întunericul, când ziua se îmbină cu noaptea, așa cum se îmbină cele două chipuri ale poeziei, cel întunecat și trist cu cel luminos și plin de speranță”, reprezintă o dată potrivită pentru o astfel de sărbătoare a spiritului creator. Se întâmplau toate acestea în anul 1998, în Grecia, când prima Zi a Poeziei a fost sărbătorită în clădirea Poștei Vechi din Piața Kotzia (Piața Rezistenței Naționale), fără prea mult fast, dar cu mare succes. Un an mai târziu, scriitorul grec Vasilis Vasilikos, ambasadorul Greciei la UNESCO, a venit cu ideea ca, așa cum există o Zi Internațională a Muzicii, sărbătorită pe 21 iunie, să existe și o Zi Internațională a Poeziei, pe 21 martie. Propunerea a fost susținută de ambasadorii Franței, Italiei și Tunisiei, precum și de ambasadorii altor țări mediteraneene la UNESCO, în consecință fiind votată. În octombrie 1999, la cea de a XXX-a Conferință Generală a UNESCO, desfășurată la Paris, 21 martie a fost proclamată Ziua Internațională a Poeziei.

Ora de limba română, înveșmântată în poezie și muzică

Luni, 22 martie 2021, elevii clasei a V-a de la Școala Gimnazială din Bălcăuți au cules „petale de univers / înflorite vers cu vers” (David Boia), pentru a marca Ziua Internațională a Poeziei. Buchetul liric a cuprins o paletă largă de poeți, ale căror nume sunt înscrise în literatura română și cea universală.

Pentru a marca sosirea primăverii din punct de vedere astronomic, „un cărăbuș cu barbă / în hăinuță aurie” a rostit solemn și plin de mândrie „– Preacinstită adunare, / Primăvara a sosit!”. Această poezie plină de candoare a Otiliei Cazimir a creionat decorul primăvăratec alături de „Primăvara” lui George Topârceanu, în interpretarea celor de la „Mondial”. Și firesc a fost ca „după atâta frig și ceață”, la ferestrele sufletului să ne bată „cu degetele sale fragede de ram, / caisul, care peste noapte-a înflorit”. Asemenea Magdei Isanos, și noi ne-am gândit, văzând „atâta alb și roz” cum „își răsfăța risipa”, că un „înger a trecut / și-n ramura lui și-a frânt aripa”.

Nu i-a fost greu amintirii să ne învăluie în mrejele sale, fiind deja fermecați de-atâta frumusețe și gingășie. Astfel, am evadat, asemenea lui Eminescu, în pădure, cutreierând-o în lung și-n lat. Obosiți de-atâta hălăduială, ne odihnim până „răsare luna” și ne „bate drept în față”, și, inevitabil, „un rai din basme” vedem „printre pleoape”.

Iar după cum se știe, orice poveste capătă culoare când zânele nasc magie cu a lor baghetă fermecată. Așa s-a întâmplat și de această dată, tuturor făcându-ni-se dor de mama, după cum i-a fost și poetului Grigore Vieru, care a comparat-o pe-a sa „măicuță” cu o „grădină” plină „cu flori, cu nuci și mere”. Dorul de mama l-a fost copleșit și pe Nicolae Labiș: „N-am mai trecut de mult prin sat și-mi spune / Un om ce de pe-acasă a venit / Cum c-a-nflorit la noi mălinul / Și c-ai albit, mamucă, ai albit”.

Chipul mamei iubitoare, cu inima plină de dragoste infinită pentru fiul ei îl zărim „într-o căscioară”, ascunsă între plopii care „în umedul amurg / doinesc eterna jale” a dorului de fiul plecat pe front. Câte mame nu stau și astăzi „la vatră-ncet plângând” și adorm târziu cu gândul la ai lor copii, sperând să-i vadă măcar în vis, așa cum a făcut-o și mama lui George Coșbuc?

Amintirea mamei ocrotitoare, care îi dăruiește fiului său un ștergar cusut cu dragoste de mâna ei și devenit simbol al drumului vieții, este evocată cu multă căldură de Andrii Malyșko în poezia „Cântec despre ștergar”. Versurile au fost puse pe muzică de către compozitorul Platon Maiboroda. Cântecul a fost interpretat atât în limba ucraineană, cât și în limba română, traducerea aparținându-i lui Dan Vasilescu: „Mama mea, draga mea m-ai vegheat nopți și zile, / m-ai condus pe câmpii de la margini de sat, / Și pe lunga mea cale către zori tu ai fost lângă mine, / Fericire să-mi poarte un ștergar brodat mi-ai dat”. Linia melodică deosebită și frumusețea versurilor au făcut ca această piesă să intre în repertoriul multor soliști din lumea întreagă. Au fost audiate variante în engleză, poloneză și o interpretare de excepție – în limba japoneză.

Cu emoție am pășit, mai apoi, în lumea viețuitoarelor neajutorate care au nevoie de sprijinul nostru. Povestea tristă a gândăcelului strivit în palmă de un copil – pusă în versuri de Elena Farago – este o lecție de viață plină de învățăminte: „Și zi-le că de-acum ai vrea / Să ocrotești cu bunătate, / În cale-ți, orice vietate, / Oricât de făr-de-nsemnătate / Și-oricât de mică ar fi ea!”.

Și totuși, oricât ne-am dori să ocrotim, uneori viața ne pune să luăm decizii dure: „mă iau după tata la deal printre târșuri, / și brazii mă zgârie, răi și uscați, / pornim amândoi vânătoarea de capre, / vânătoarea foametei în munții Carpați”. Și învățăm că: „...legea ni-i deșartă și străină / când viața-n noi cu greu se mai anină, / iar datina și mila sunt deșarte, când soru-mea-i flămândă, bolnavă și pe moarte”. Tulburătoarele versuri ale lui Nicolae Labiș au făcut ca-ntre gene să se-nfiripe mărgele de lacrimi...

Și-n astfel de momente, nu poți să nu evoci „...arta / de-a învinge” a lui Rudyard Kipling: „Să știi să râzi / Când sufletul îți plânge / Și cald tu să rămâi, / Chiar dacă afară ninge”. Și să nu uiți, de asemenea, crezul poetului britanic, conform căruia pentru a reuși în viață trebuie să înveți a risca iar și iar, „Vorbind în fața mulțimii despre ideile și visurile tale, / Riști să pierzi. /... Dar dacă nu riști nimic, / Nu faci nimic”.

Spre finalul orei, ne-am întors în sânul familiei, amintindu-ne de ai noștri părinți – imortalizați de Ana Blandiana – pentu că ei „ne nasc și ne cresc mai mari decât ei... / ne privesc în tăcere cuminți”, iar, „mai apoi, își mută privirea în stea” și ni se așază „în pământ, temelie”.

Și avem nevoie de ai noștri părinți și bunici, de sfaturile și învățăturile lor, deoarece, în zilele noastre, „credința cu greu își face loc / în inimile oamenilor. / Maria, plângând, / zilnic bate drumurile / lumii / iar Iisus moare răstignit pe cruce / pentru nemurirea omenirii”, după cum a mărturisit Ștefan Tcaciuc într-una dintre poeziile sale.

Iar salvarea stă în întoarcerea la origini („cât avem un sat, departe, / și un grai ce n-are moarte”) și la cele sfinte: „cât mai avem ceva sfânt – / vom trăi pe-acest pământ”, versuri devenite testament în aceste zile de martie, când Nicolae Dabija a plecat dintre noi, lăsând în urma sa „cuvintele – bătute-n cuie / tăcerea – răstignită”.

A fost o oră în care am trăit cu toții definiția dată poeziei de criticul literar francez Charles Du Bos: „poezia este încarnarea unei emoții într-un limbaj”. Sper din tot sufletul ca mulți dintre bobocii din clasa a cincea să iubească cu adevărat poezia, muzica, pictura, filmul – arta, în general. Să se regăsească și ei în celebra afirmație a lui Toma Caragiu care, întrebat dacă se poate trăi fără artă, a răspuns: „Da, dar nu merită”.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Mihai VOLOȘCIUC

♦ **Parodie** ♦

Vin nori reci de dincolo de Prut

(din *Curierul ucrainean*, nr. 427-428/martie 2021)

Acum, mai nou, când ninge-n Negostina,
Sunt fulgii mari, cum n-am mai cunoscut,
Și nimenea nu știe-a cui e vina
Că norii vin de dincolo de Prut.

Sunt mari și mulți și cad ca bolovanii,
Nu poți să ieși afară fără-un scut
Și cruce-și fac și domnii și țăranii
De fulgii-aceștia de dincolo de Prut...

Și norii vin ca hoții la o ușă,
În fapt de seară, noaptea, cel mai des,
Ne prevestesc **ruină și cenușă***,
Mânați de-un mizerabil interes.

E iarn-afară, deși-n calendare
La mijloc, primăvar-ar fi acum,
Sătenii prin nămeți de își fac cărare,
Ori stau în casă lâng-un foc, în fum.

În rest, și-aici problema-i pandemia,
Oameni mascați la dispensar tot vin,
În liniște, uitată-i gălăgia,
Doar câte unul fuge de vaccin.

Fiind speriat de ce, de vaccinare
Spun niște babe, că omoru-i țelul.
Eu însă dau de știre-n lumea mare:
M-am vaccinat, făcut-am și rapelul!

Lucian PERȚA

*cuvintele scrise cu aldine reproduc denumirea unui volum al autorului

Interviu cu domnul inspector
Mihai Bobic

Printre întâlnirile foarte importante în agenda sa de inspector şcolar de Limba şi Literatura Ucraineană, profesorul Mihai Bobic a găsit timp, preț de câteva minute, pentru a-mi acorda un scurt interviu.

Cornelia Benzar: Pentru început, spuneți-mi, vă rog, câteva cuvinte despre viața şi familia dumneavoastră.

Mihai Bobic: Mă numesc Mihai Bobic şi m-am născut în satul Zorile, la 8 august 1974. Sunt căsătorit, soția mea, originară din Bucovina de nord (regiunea Herța), este profesoară de limba şi literatura română. Împreună avem două fete, Ana şi Maria, cea mare este în clasa a XII-a , iar cea mică – în a VII-a.

La alegerile locale din 2004, am candidat pentru funcția de primar al comunei Copăcele, dar nu am fost ales, neîntrunind voturile necesare. Însă am devenit viceprimarul comunei menționate, îndeplinindu-mi mandatul din 2004-2008. În anul respectiv, având în vedere că şcoala la care lucram a intrat în restrângere de activitate (comasare), m-am transferat la Şcoala Gimnazială Cornuțel, unde am ocupat postul meu de la Catedra de Limba ucraineană maternă, fiind titular până în prezent.

Începând cu anul şcolar 2019-2020, am fost detaşat în județul Timiş pe funcția de inspector şcolar pentru minoritatea ucraineană, mai exact la 7 octombrie 2019. Aici, îndeplinesc cu jumătate de normă funcția de inspector şcolar, cealaltă jumătate realizând-o la Şcoala Gimnazială Cornuțel.

C.B.: Care a fost traseul dvs. educațional?

M.B.: Am absolvit Şcoala Gimnazială din localitatea natală, după care am studiat la Liceul de Matematică şi Fizică din Municipiul Caransebeş (după anul 1989, acesta schimbându-şi denumirea în „Traian Doda"). Ulterior, am urmat cursurile Facultății de Filologie, specializarea Limba ucraineană, din cadrul Universității „Yuri Fedkovici" din Cernăuți (Ucraina), pe care am absolvit-o în anul 1999, revenind în satul natal, unde am predat, ca profesor, limba ucraineană maternă, la Şcoala Gimnazială Zorile, până în 2004.

C.B.: De ce v-ați dorit să deveniți profesor?

M.B: Mi-am dorit să fiu profesor din mai multe considerente, dintre care aş aminti că această profesie reprezintă o oportunitate pentru a educa oamenii, indiferent de vârstă, a forma caractere, contribuind, astfel, la evoluția umanității.

C.B: Cum ați ajuns inspector?

M.B: Pentru a ajunge Inspector Şcolar sunt două posibilități: fie prin numire, fie prin concurs. Ambele sunt condiționate de avizul Grupului Minoritar din Parlamentul României. De când s-a înființat postul de Inspector Şcolar pentru minoritatea ucraineană în cadrul IŞJ Timiş, acesta nu a fost ocupat de către un cadru didactic calificat, care să îndeplinească condițiile necesare acestei funcții, şi anume: să fie licențiat al specializării Limba ucraineană, să aibă Gradul didactic I şi să facă parte din Corpul Național de Experți în Management Educațional. Astfel, în anul şcolar 2019-2020, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi propune în GPM ca în funcția de Inspector şcolar pentru minoritatea ucraineană să fie numită o persoană care să întrunească cele trei condiții cerute de către MEN (MEC). Având în vedere faptul că, în județul Timiş, nu exista o astfel de persoană, domnul deputat a propus ca în funcția respectivă să fiu numit eu, deoarece îndeplineam toate condițiile necesare. Aşa am ajuns aici, în județul Timiş, venind din Caraş-Severin, mai exact din Caransebeş, pentru a reprezenta şi a promova limba minorității ucrainene.

C.B: Ce înseamnă să fii inspector în învățământ pentru o minoritate națională? Cu ce v-ați confruntat după ce ați preluat funcția de inspector?

M.B: A fi inspector şcolar pentru minoritatea ucraineană înseamnă foarte mult. Mai întâi, trebuie: să cunoşti oamenii cu care lucrezi (cadrele didactice) şi situația din fiecare unitate de învățământ unde se studiază limba ucraineană sau în limba ucraineană; să gestionezi stările create; să fii într-o colaborare activă cu UUR la nivel central, județean, local. Apoi, pe lângă îndatoririle ce privesc strict disciplina pe care o coordonez, mai sunt şi alte atribuții din fişa postului, cum ar fi organizarea Examenelor Naționale, a inspec-

țiilor tematice şi, nu în ultimul rând, organizarea procesului instructiv-educativ din timpul pandemiei. Pe scurt, a fi inspector şcolar pentru minoritatea ucraineană înseamnă a conserva, a înnoi, a adapta noile cerințe în promovarea imaginii minorității ucrainene prin frumusețea şi melodicitatea limbii ucrainene şi a istoriei poporului ucrainean.

C.B.: Câți elevi studiază în limba ucraineană?

M.B.: Din păcate, numărul elevilor este în scădere. În anul 1999, când am intrat în învățământ, am avut câte 18-20 de elevi per clasă, vorbesc despre județul Caraş-Severin, deoarece, în județul Timiş, efectivele erau mult mai numeroase. Astăzi, limba ucraineană se studiază ca limbă maternă, cu predare pe clase sau pe grupe, la nivel primar sau gimnazial. Pe lângă scăderea numărului de elevi, ar fi de menționat că unii dintre ei provin din familii mixte: tata, român, iar mama, ucraineancă sau invers, motiv pentru care întâmpinăm probleme, limba ucraineană nefiind vorbită în mediul familial. La acestea, trebuie să adaug faptul că pentru elevii noştri, limba maternă este un dialect al limbii ucrainene, iar, la şcoală, se predă ucraineana literară.

C.B.: Cum se desfăşoară orele în situația actuală, cea pandemică?

M.B.: Orele se desfăşoară conform scenariilor prevăzute de Ghidul ministerului, respectiv scenariul verde (față în față), scenariul galben (pe grupe, unele clase participă la cursuri fizic, iar altele – online) şi scenariul roşu (unde învățământul este doar online). Doresc să subliniez faptul că Uniunea Ucrainenilor din România, prevăzând parcă pandemia, a sprijinit învățământul online, anul trecut, reprezentanții acesteia fiind printre primii care s-au gândit să ajute copiii în participarea la cursurile online. Astfel, au fost acordate elevilor tablete sau alte dispozitive perfomante, ca urmare a unor concursuri organizate de UUR, oferindu-le şansa de a lua parte la procesul educațional în mediul online.

C.B.: Ce îmbunătățiri ați adus la inspectoratul pe care-l conduceți?

M.B.: Eu nu conduc inspectoratul, ocup doar funcția de Inspector Şcolar pentru minoritatea ucraineană, iar rezultatele muncii depuse se pot observa atât în unitățile de învățământ, în care se studiază limba maternă ucraineană, respectiv în limba maternă ucraineană, cât şi în unitățile de învățământ din sectorul de care răspund. Obiectivele atinse nu pot să mi le atribui în totalitate, acestea constituind meritul întregii echipe de profesori care predau limba ucraineană. Bineînțeles, cred că aceştia sunt îndrumați şi coordonați corespunzător.

Aceste îmbunătățiri se pot simți printr-o colaborare mai eficientă între filiala UUR Timiş şi Consiliul Județean, prin care să se acorde o importanță majoră profesorilor, ținând cont că ei sunt aceia care formează reprezentanții clasei politice, medicii, inginerii, preoții ş.a. Formarea generațiilor viitoare se poate realiza în contextul unei colaborări depline între educație, religie şi clasa politică.

C.B.: Sunteți implicat în activitatea Uniunii Ucrainenilor din România?

M.B.: Da, sunt implicat.

C.B.: În ce constă această implicare?

M.B.: Avem o colaborare foarte bună. Împreună cu domnul Gheorghe Hleba, președintele UUR Timiş, ne întâlnim şi ne sfătuim în vederea organizării numeroaselor acțiuni comune, pe baza parteneriatelor dintre UUR şi Inspectorat.

C.B.: În încheiere, vă rog să trasmiteți un mesaj părinților, prin care să-i motivați să-şi dea copiii la cursurile de limba ucraineană maternă.

M.B.: Am să încep cu un exemplu referitor la acele familii care nu sunt de acord ca şi copiii lor să studieze limba maternă, invocând diferite motive. În urmă cu 30 ani, un elev dintr-un sat românesc, aparținător comunei Copăcele, Ohaba-Mâtnic, când, după 1989, clasele au fost comasate, s-a înscris la cursurile de limba ucraineană maternă care se desfăşurau la Copăcele. Ulterior, după absolvirea cursurilor Cercului Pedagogic din Caransebeş, a ocupat un post de învățător, undeva pe Clisura Dunării, la Moldova Nouă. Mai apoi, eliberându-se un post didactic la Cornuțel, acest învățător şi-a exprimat dorința de a participa la transferul pentru postul devenit vacant. Condiția a fost ca cei care participă la transfer să cunoască limba maternă ucraineană, făcând dovadă în acest sens. Drept urmare, el a adus foaia matricolă din clasele V-VIII, de unde a rezultat că participase la cursurile de limba ucraineană maternă. În concluzie, niciodată nu se ştie când ne poate ajuta cunoaşterea unei limbi străine. Un sfat pe care le-aş da părinților ar fi acela să nu se îngrijoreze cu privire la volumul mai mare de informații predat copiilor lor la şcoală, întrucât, doar printr-un studiu complex poți aspira la o viață mai bună, iar cu cât ştii mai multe limbii, cu atât eşti mai bogat intelectual şi spiritual, parafrazând proverbul *Câte limbi cunoşti, atâtea vieți ai*.

În final, aş dori să mulțumesc Conducerii UUR pentru încrederea acordată investirii mele în funcția de inspector de limba ucraineană în județul Timiş şi urez tuturor tot binele din lume.

Cornelia BENZAR

Cea mai frumoasă zi pentru cea mai bună şi cea mai frumoasă fiinţă, femeia

Uriaşul proroc, scriitor şi marele poet ucrainean Taras Şevcenko, la fel ca alţi poeţi şi scriitori ai lumii, ca, de pildă, Luceafărul poeziei româneşti, Mihai Eminescu, poetul maghiar Petöfi Sándor, scriitorul şi poetul român Camil Petrescu şi mulţi alţii au scris despre femeie, au admirat-o, au respectat-o, au iubit-o, au adorat-o, pe scurt, au venerat-o. Toate aceste gânduri, sentimente apar în scrierile lor, din loc în loc, ca nişte străfulgerări.

Iată câteva modele poetice care zugrăvesc eternul feminin. Şevcenko scria: „...Розочилася чиста коса..." (...S-a revărsat părul bogat...) din „Дівочі ночі", тонка, висока, гнучка (subţirică, înaltă, mlădioasă), серце моє – ти кохана (eşti inima mea, iubito), голубка біленька (porumbiţă albă), цвіт рожевий (floare de trandafir), ніжна лебедина (lebădă delicată) şi altele.

Mihai Eminescu o caracteriza, ca fiind: „dulce minune", „vis ferice de iubire", „ca o floare albă de cireş", „cu ochii mari şi purtători de pace", „femeie între stele", „stea între femei", „luna între stele" etc., la care adăugăm următoarea cugetare a poetului, dedicată femeii: „Cu tine se începe şi se încheie gândul meu".

Poetul maghiar Petöfi Sándor afirma, la fel ca Eminescu: „Cu tine se începe şi se încheie inima femeilor, / Străină egoismului / Tot ce-i frumos şi bun, / Dreptatea prigonită / Găseşte-ntotdeauna / Acolo mântuire".

Folclorul românesc abundă în proverbe dedicate femeii: „Femeia bună nu are nici ochi, nici urechi" (adică „Ea nu vede şi nu aude decât ce trebuie"); „Soţia bună face soţul bun"; „Femeia cine-şi loveşte / Norocul îl părăseşte"; „Femeia are nouă suflete, ca pisica" etc. Prin urmare, putem observa că bărbaţi celebri o venerau pe femeie, fie aceasta iubită sau prietenă, soţie sau mamă ori parteneră, dar să vedem care este originea zilei de 8 Martie.

Iată cum au decurs evenimentele până ce femeile s-au putut bucura de o zi doar a lor.

În anul 1857, la New York, femeile muncitoare de la fabricile de textile au organizat un protest de stradă pentru salarii mai mari şi condiţii de muncă mai bune. În 1908, la 8 martie, tot la New York, muncitoarele de la textile au făcut un marş de protest sub deviza „Pâine şi trandafiri", unde „pâine" însemna salarii mai mari, condiţii de muncă mai bune, iar „trandafiri" reprezenta dorinţa ca ele să fie respectate, să poată munci în armonie, ziua de muncă să fie de opt ore, iar, în fabrici, să nu mai fie angajaţi copiii care, de multe ori, erau exploataţi de proprietari de fabrici.

În 1909, la 28 februarie, femeile sărbătoresc pentru prima dată Ziua Naţională a Femeilor. Era Naţională, deoarece s-a sărbătorit doar în SUA. Un an mai târziu, la Conferinţa Internaţională a Femeilor, desfăşurată la Copenhaga, Clara Zetkin a propus să fie stabilită în calendar o zi a femeilor, fiind susţinută de prietena ei Luise Zietz. Atunci, Internaţionala Socialistă a preluat propunerea Clarei Zetkin, şi, în anul 1911, la 9 martie, s-a sărbătorit pentru prima dată Ziua Internaţională a Femeii în patru ţări: Austria, Danemarca, Germania şi Elveţia.

În anii 1913 şi 1914, în Rusia, femeile muncitoare au organizat proteste pentru salarii mai mari şi condiţii de muncă mai bune, arătându-şi, totodată, dezaprobarea faţă de începerea Primului Război Mondial sub deviza „Pâine şi pace". Din cauza urmărilor, a timpului mai lung necesar refacerii vieţii şi reconstruirii oraşelor, abia după o lungă perioadă de timp, s-a ajuns ca anul 1975 să fie declarat Anul Internaţional al Femeii.

Adunarea Generală a ONU hotărăşte, în 1977, ca fiecare ţară să aleagă o zi a femeii, iar pentru că, în anul 1917 (cu 60 de ani mai înainte), ultima duminică din februarie pe stil vechi, în Rusia, a coincis cu 8 martie pe stil nou, în alte ţări ale Europei şi datorită faptului că, pe 8 martie 1908, femeile au organizat acel marş la New York sub deviza „Pâine şi trandafiri", iar majoritatea protestelor s-au desfăşurat în perioada februarie-martie, ţările au ales ca Ziua Internaţională a Femeii să fie pe 8 martie. A durat ceva timp până femeilor li s-a dat doar o zi a lor.

Putem spune că lupta femeilor pentru dreptate, pentru respectul muncii lor, pentru salarii mai mari, pentru condiţii mai bune la locul de muncă şi, implicit, în viaţa lor privată ori în lupta acestora împotriva exploatării copiilor în fabrici, începute în anul 1857 şi terminate în 1977, nu s-a desfăşurat cu arma în mână, ci prin numeroase proteste şi marşuri paşnice, prin cereri adresate diferitelor instituţii, insistând că vor o zi a lor şi obţinând-o. Cu această ocazie, reproducem câteva citate, semnate de mari gânditori de-a lungul timpului: „Toate popoarele civilizate au respectat femeile" (J.J. Rousseau); „Societatea femeilor este elementul în care se dezvoltă distincţia socială" (Goethe); „Decăderile sociale au loc în funcţie de descreşterea libertăţii femeilor, iar progresele sociale şi schimbările au loc în funcţie de progresul femeilor spre libertate" (Ch. Fourier). Aşadar, femeia nu este mai prejos decât bărbatul. Ea munceşte alături de el. De aceea a creat-o Dumnezeu (Facerea, cap. 2, 18-29). Ea poartă în corpul său o viaţă nouă timp de 9 luni, ea naşte, educă, creşte copii, are grijă de bărbat. Se spune, mai nou, că fiecare bărbat de succes are în spatele său o femeie puternică. Femeia trebuie respectată, înţeleasă, ajutată şi iubită sincer. Să-i oferi flori nu doar la zi aniversară, onomastică ori cu ocazia altor evenimente, ci şi în zile obişnuite. Scriu aceste îndemnuri pentru că „Femeia este cheia naturii... Toate tainele sunt rezumate în ea şi când un suflet de femeie ţi s-a deschis, ţi s-au deschis toate înţelesurile lumii" (Camil Petrescu).

Se cade să dau exemple de femei importante care au marcat omenirea sau unele din ele au schimbat lumea: Marie Curie (savantă în medicină, a introdus termenul de radioactivitate în fizică şi alte multe invenţii, fiind unica femeie care a primit două premii Nobel, unul pentru fizică şi unul pentru chimie), Ana Aslan (savantă, medic român specialist în gerontologie, a inventat Gerovital, cu care s-au tratat numeroase personalităţi, precum Tito, Charles de Gaulle, J. Kennedy, Indira Gandhi şi alţii), Sofia Ionescu (prima femeie doctor chirurg din lume, româncă născută la Fălticeni), Florica Sas (prima femeie explorator), Elena Văcărescu (prima femeie academician), Olha Kobyleanska (scriitoare ucraineancă, neînfricată patrioată), prinţesa Diana (supranumită „Prinţesa inimilor, binefăcătoarea săracilor, orfanilor, copiilor bolnavi"), regina Maria a României, Nadia Comăneci, Simona Halep, Martha Bibescu, Maria Cuţarida (prima femeie doctor în medicină din România), Sofia Ogrezeanu, precum şi Marta Trancu-Rainer (care au revoluţionat medicina), Teodora Ungureanu, Ecaterina Szabo, Corina Ungureanu şi altele (gimnaste care au cucerit lumea), Valentina Tereşcova (prima femeie cosmonaut). Mai sunt doctorite, cântăreţe care s-au ocupat şi de ajutorarea celor nevoiaşi, dar cele mai importante femei în lumea aceasta sunt acelea care educă şi cresc copiii, susţin familia şi gospodăria, participă la viaţa socială şi culturală, sunt acele femei pe care le întâlnim, zi de zi, pe stradă, ducând în sacoşe cumpărături, cele care salvează zilnic vieţi în spitale, cele de la catedră, dar şi cele care se ocupă de gospodării, muncesc în bucătării şi, în final, cele care observă toate acestea şi le prezintă în cărţi, reviste, ziare etc. Toate aceasta sunteţi şi domniile voastre, cele care aţi contribuit la sărbătorirea Zilei Internaţionale a Femeii la Rogojeşti, Mihăileni, Botoşani: Coriciuc Dorina, Bohaiciuc Angela, Tcaciuc Dana, Semciuc Zina, Bohaiciuc Jenica, Paşcec Liliana, Bohaiciuc Elena, Scutelnicu Elena, Grămadă Rodica, Ciornodolea Maria, Şucaliuc Viorica, Mocerniuc Corina ş.a. şi aţi fost prezente la evenimentul închinat nouă, pentru a ne bucura împreună de această zi.

La acţiunea noastră, dedicată sărbătoririi Zilei Internaţionale a Femeii, au fost prezenţi şi copiii care ne-au încântat recitând poezii, fanfara de la Cândeşti (Botoşani), acordeonistul Sorin Şoucaliuc, solistul vocal Vasile Scutelnicu şi femeile care au cântat în limba ucraineană.

Ne-au onorat invitaţia, de asemenea, dra Anca Rusu de la Organizaţia de tineret a UUR Botoşani, dl Bogdan Enache şi soţia sa, membrii Comitetului organizaţiei Dorohoi a UUR, domnii Siminiceanu şi Paul Rusu, membrii filialei Botoşani a UUR, dl Constantin Ciornodolea, ex-primar.

Dl preşedinte al filialei Botoşani a UUR a deschis această frumoasă sărbătoare prin sublinierea semnificaţiei şi importanţei Zilei Internaţionale a Femeilor, felicitându-le şi urându-le sănătate, putere de muncă, succese şi tot ce îşi doresc.

Dl inspector şcolar Paul Bilocopetiuc a vorbit despre importanţa femeilor în viaţa privată, socială şi culturală, felicitându-le, şi împreună cu dl Victor Semciuc au dăruit flori tuturor femeilor prezente.

În această zi frumoasă, în calitate de preşedintă a Organizaţiei de femei din Rogojeşti, vă doresc, stimate doamne, prezente la această sărbătoare, şi celor care citesc aceste rânduri, sănătate, împliniri binecuvântate de Dumnezeu, să fiţi iubite de soţii şi de copiii voştri. Doamne ajută!

Voi încheia cu o reflecţie a lui Camil Petrescu: „O femeie nu aparţine ca un obiect casnic, nici nu se cucereşte ca un vânat. O femeie iubeşte sau nu", la care voi adăuga ceea ce spunea Grigore Vieru: „Femeia este al cincilea anotimp, în care natura se odihneşte, amintindu-şi toate florile primăverii, toate privighetorile verii, toţi strugurii toamnei, toate ninsorile iernii".

Olimpia IVANICIUC

Şansa de a ne purifica sufletul

Învierea lui Hristos va deschide în sufletele noastre porţile pe care le-am ferecat cândva şi ne-a fost teamă să le mai atingem. În perioada regimului de tristă amintire, am fost obligaţi să fim la serviciu în zilele de luni şi marţi după Paşte. Iar în duminica Paştelui, când se întorcea lumea de la biserică, directorul Căminului Cultural, cu muzica dată la maxim, avea sarcina să ademenească oamenii la cămin. Numai că, la urmă, asculta muzica de unul singur, neîndrăznind să cheme pe careva. La vreun control, el era la „datorie".

Ziua de Paşte ne va apropia de locuri, cuvinte şi sentimente pentru care, în restul anului, ne-am obişnuit „să nu avem timp". Pandemia „obligă" mai mult ca oricând să le spunem celor dragi că îi iubim, că ne-a fost dor de ei. Aşadar, să stăm lângă părinţii noştri, până nu va veni vremea când ne va fi cumplit de dor de ei. Să stăm lângă copiii noştri, până încă nu şi-au zborul din cuibul părintesc. Să stăm la masa aceea mare şi încărcată, mulţumindu-i Domnului pentru norocul de a ne trăi sărbătoarea în pace.

Există suflete care îşi duc povara singurătăţii în locuri îndepărtate, sunt oameni bolnavi, care, în Noaptea Învierii, stau pe paturi de spital cu perfuzii, cu masca de oxigen, cu spaimă, în loc să primească iubirea familiei. Sunt oameni săraci, pentru care Paştele nu înseamnă o masă îmbelşugată, ouă vopsite, pască, cozonac, sarmale. Sunt copii care rămân în orfelinate de sărbătorile pascale şi se bucură nespus la primirea cadourilor din partea unor fiinţe mărinimoase. Ca un omagiu pentru forţa lor de a îndura destinul, avem datoria să fim fericiţi şi recunoscători sorţii care pe noi ne-a răsfăţat.

Toţi cei care au respectat postul Paştelui vor avea sufletul plin de mândria voinţei lor şi de dragostea de Dumnezeu. Dar şi ceilalţi, care au postit doar cu sufletul, au un loc la masa magică a bucuriei, pentru că marele păcat nu e atât să mănânci carne în post, cât să gândeşti rău despre aproapele tău. Dacă am putut fi mai buni în aceste săptămâni de post, tot se cheamă că suntem vrednici de bucuria sărbătorii, meritând iubirea şi liniştea de care avem atâta nevoie.

Oamenii care se iubesc învaţă să-şi spună lucruri incredibile. În noaptea Învierii, se rostesc cuvinte de iubire, cu atâta bucurie se cântă „Hristos a înviat!". Dincolo de graba şi nerăbdarea noastră de zi cu zi, avem dreptul şi datoria să ne reculegem de Paşte, să ne promitem nouă înşine că vom face mai mult pentru fericirea noastră.

Dacă anul trecut, de Paşte, erau restricţii din cauza pandemiei, anul acesta vom putea merge la biserică pentru a sfinţi coşul cu merinde pascale după obiceiul din moşi-strămoşi. Trăim cu speranţa că vom birui epidemia, oprind-o să mai înlăcrimeze, să îndolieze familii. Inconştienţa umană, exprimată de Iisus Hristos în cel mai dramatic moment al vieţii sale, pe cruce fiind, prin formula „Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac", continuă să ne ocupe clipele, zilele, viaţa de zi cu zi.

În afară de necazurile prin care am trecut, spaima care ne cuprinde la auzul numărului uriaş de dispariţii, avem dreptul şi datoria să ne reculegem de Paşte, să ne promitem nouă înşine că vom încerca să rezistăm, să ne implicăm mai mult în ajutorarea celor în necaz, să dăm dovadă de umanism, arătând că ne pasă de necazul celui de lângă noi. Iată o nouă şansă de a ne purifica sufletul şi de a ne regăsi pe noi, grăbiţii, nefericiţii! În Noaptea Sfântă, prăznuind Învierea Domnului, mărturisim cu toată tăria sufletului nostru credinţa în Iisus Hristos Cel Înviat din morţi. Unim bucuria Învierii cu patimile, răstignirea şi îngroparea Celui ce a înviat din morţi!

Artemizia GHEORGHI

Povestea unei fotografii alb-negru

Constatarea „a fi profesor este o binecuvântare” a început să-mi mângâie sufletul, după ce s-a încheiat activitatea mea propriu-zisă de profesorat. Pe măsură ce trecea timpul, se acumulau numeroase semnale de considerație din partea foştilor mei învățăcei, cu care mă reîntâlneam ocazional, fie în mod fizic, fie pe căi virtuale. Nici singurătatea, nici înaintarea în vârstă nu se resimțeau prea apăsătoare, din moment ce continuam să-i am sufleteşte alături, în ciuda faptului că mulți dintre ei au ales să-şi ducă viața pe alte meleaguri, adeseori, chiar foarte îndepărtate. Asemenea dovezi soseau când întâmplător, când prilejuite de aniversări, amplificate fiind, cu timpul, prin dezvoltarea tehnologiilor moderne. (Când vârsta mea a atins trei sferturi de veac, am numărat pe Facebook 47 de urări, care îmi sosiseră din 14 țări diferite.)

La începutul lui brumar 2020, am împlinit 80 de ani şi am fost înconjurată de aceeaşi atenție din partea celor care continuă să aibă gânduri de stimă şi recunoştință față de mine, chiar şi după scurgerea atâtor decenii de la despărțirea noastră. Am avut mulți elevi, întrucât, după ieşirea la pensie, ca profesor titular de limba română al Colegiului „Nadia Comăneci” din Oneşti, am continuat să profesez încă 12 ani în

cele şase licee oneştene, predând limba latină. Nici aceşti foşti discipoli nu mă uită, chiar dacă latina nu beneficia decât de o singură oră pe săptămână, la majoritatea claselor. Nu m-au uitat nici elevii din primii doi ani de profesorat în satul Valea Vişeului din Maramureş, când am predat limba ucraineană. Şi acolo am coordonat serbări artistice şi am montat piese care au fost jucate fermecător de către elevi. Cu unii dintre ei continui să am frumoase relații de prietenie, dovedite mai ales cu prilejul deselor mele reveniri în acest sat pitoresc, de care am rămas cucerită pentru totdeauna. Am fost invitată de un fost elev în casă, ca să-mi arate cum păstrează înrămate fotografiile cu acele spectacole în limba maternă. Iar prietenia devotată cu Iaroslava Colotelo a încununat exemplar prima şi cea mai frumoasă perioadă din activitatea mea didactică.

Anul trecut, am avut parte de o surpriză deosebit de frumoasă, pe care mi-au oferit-o în dar, la acest ceas aniversar „rotund”, doi foşti elevi, tot din perioada de început, pe când le-am fost dirigintă, respectiv în anul şcolar 1967-1968. Ei mi-au făcut o vizită de ziua mea, 5 noiembrie, aducând din Bacău un foarte frumos buchet de trandafiri, un tort cu dedicația „La mulți ani, doamnă dirigintă!” şi o fotografie alb-negru, de pe vremea când erau elevii mei. Mărturisesc că fotografia a pus vârf surprizei, deoarece a avut darul să redeştepte un moment foarte plăcut din acea perioadă, de la care s-au scurs, iată, 52 ani. Fotografia a fost făcută după serbarea de sfârşit de an şcolar, cu un grup de 5 elevi care interpretaseră o scurtă piesă în versuri, „Ileana Flutureana”, scrisă de George Călinescu. În calitate de regizor amator, am distribuit în rolurile principale, respectiv Făt Frumos şi Ileana Flutureana, pe elevii Ion Mihalcea şi Maria Cristian, adică tocmai pe aducătorii amintitei fotografii. Reiese că rolurile jucate în piesă s-au prelungit şi în viață, ei devenind, ulterior, soț şi soție. La nunta lor reală, am fost invitată şi eu, alături de ceilalți foşti interpreți ai basmului călinescian. Iar „povestea” lor a continuat, având şi ea, la rândul ei, urmări. Colega lor Lenuța Udrea, eleva care în piesă a fost Mama celor trei zmei, la nunta celor doi, a făcut cunoştință cu un prieten de-al mirelui, cu care s-a şi căsătorit exact peste un an. Prietenia celor cinci interpreți a continuat şi peste ani, chiar dacă locuiesc în oraşe diferite.

Când am îndrăznit să montez sceneta, cu un text destul de problematizant, cu nişte elevi din clasa a VII-a, trăitori în satul Gura Văii, aflat la 10 km de Oneşti, nu puteam să prevăd rezonanțele atât de profunde în sufletele acestora, care să aibă repercusiuni atât de adânci. Îmi mărturiseau, acum, că pentru ei rolul meu de „regizoare”, aşa amatoare cum eram, nu s-a limitat la scenetă, căci i-am călăuzit şi în viață, pe timpul şcolii, dar şi după absolvire. Mi-au mai spus că în familia lor eu sunt o prezență permanentă, mă „ştiu” nu doar copiii lor, ci şi nepoții. Şi Lenuța Udrea, apriga Zmeoaică din basm, mărturiseşte că are acum propriile poveşti. A devenit învățătoare, lucrează în oraşul Timişoara şi se plânge doar de recenta provocare cu şcoala online, foarte dificilă şi chinuitoare pentru elevii din clasa a doua. Cu toate că este la vârsta pensionării, la rugăminții copiilor şi ale părinților, mai continuă activitatea, deoarece este mare criză de cadre didactice. Într-un mesaj recent, îmi destăinuie de unde îşi hrăneşte voința: „Am şi eu foşti elevi în toate colțurile țării şi chiar în lume. Primesc şi eu semnale de la ei şi-mi creşte inima cât Ceahlăul! Cred că gesturile, cuvintele şi poveştile lor mi-au dat energie şi putere să rezist, să mai merg la catedră”.

Merită menționat faptul că George Călinescu propune, în acest scurt text dramatic, o idee estetică originală, restructurând basmul tradițional din perspectiva că adevărații eroi sunt Zmeii, nu Feții-Frumoşi. Ei se îndrăgostesc, întotdeauna, de Fete de viță nobilă, se zbat să le răpească, iar, acolo, pe tărâmul celălalt, se străduiesc, fără şanse, să le convingă de sentimentele lor profunde, ca ele să se cunune cu ei de bună voie. În cele din urmă, însă, vor fi învinşi de către Făt Frumos, într-un mod puțin merituos, întrucât acesta se foloseşte fie de ființe ajutătoare, fie de diverse obiecte magice. În cazul dat, acesta nici măcar nu se oboseşte să coboare în Împărăția zmeilor, dimpotrivă, o trimite pe fată într-acolo, povățuind-o, în mod perfid, cum să-şi pună masca naivității, pentru a smulge zmeului îndrăgostit, rând pe rând, secretele: „puterea în ce le şade”, a fraților mai mari şi a lui însuşi. Procedând astfel, Făt Frumos îi va doborî prin viclenie, fără niciun efort propriu, încât, la urmă, se va înduioşa de soarta dramatică a zmeilor Flutureana însăşi: „Îmi vine tare greu / Să trimit la moarte o ființă / Care-a dovedit către mine atâta credință”. În final, Zmeul cel mic îşi conştientizează soarta tragică şi se autopersiflează astfel: „Fericit că mor de «boală de fluture»”. Şi finalul piesei nu mai este clasic. Ca reacție la bocetul mamei sale, Zmeul cel mic exclamă sarcastic: „Taci! S-a terminat cu piesa. Mai urli şi la anul!...”. Sceneta „Ileana Flutureana” mi-a fost dragă, de aceea am mai pus-o în scenă încă de două ori: cu elevi foarte mici, gimnaste de performanță din clasa a II-a, la Liceul sportiv; mai apoi, şi cu elevi de liceu, din clasa a XI-a. Până la urmă, am rămas cu convingerea că tot prima montare, aceea de la Şcoala Generală din Gura Văii, a fost cea mai izbutită, atât ca interpretare, cât şi ca trăire artistică. Una din dovezi o constituie legătura sentimentală ce s-a creat între cei cinci interpreți şi care este vie până în prezent.

Micuța fotografie alb-negru a dobândit o valoare documentară, cu multiple valențe mărturisitoare. O voi descrie foarte pe scurt. În centru, sunt interpreții rolurilor principale din scenetă, fiind costumați în alb. Ileana Flutureana (Mărioara Cristian) este în picioare, Făt Frumos (Ion Mihalcea) este în genunchi. Personajele aşa-zis negative sunt costumate în negru. În picioare, este Mama zmeilor (Lenuța Udrea), iar, în fața acesteia, în genunchi, este Zmeul-erou, ținându-şi mâinile sprijinite pe buzdugan (Iliuță Cornea, care, din păcate, nu mai este printre cei vii). În planul secund, este Valentina Ganea, în rolul său de Crainic. În partea dreaptă, ni s-a alăturat directorul şcolii, Labienus Davidescu, cel care a şi avut ideea fotografiei. În partea stângă, este subsemnata, în calitate de regizor amator. Țin în brațe pe primul meu copil, Mihăiță, în vârstă de un an şi trei luni. Fotografia a fost darul cel mai valoros pentru mine, ea mi-a înflorit ziua aniversării. A constituit imboldul să primesc o vizită-surpriză, în aceste vremuri întoarse pe dos; tot ea a prilejuit primirea multor telefoane şi mesaje şi de la ceilalți „mici actori”, cu alte cuvinte, de la oameni despre care nu ştiam mai nimic de peste patru decenii.

La rândul meu, le-am oferit şi eu o destăinuire care a avut darul să-i „răsplătească” într-un mod inedit. Astfel, au aflat că şi eu m-am căsătorit tot cu un coleg de clasă şi că prietenia noastră s-a închegat tot în timpul unor repetiții, când ne pregăteam să punem în scenă spectacolul dramatic „Natalka Poltavka” („Nătălița din oraşul Poltava”), după piesa omonimă scrisă de dramaturgul ucrainean Ivan Kotlearevskyi, cu mențiunea că nu am fost distribuiți în rolurile principale. Mi-a făcut plăcere mie însămi să-mi redeştept o amintire dragă, care s-ar fi pierdut în negură, fără ajutorul fotografiei alb-negru, redescoperite la acest ceas aniversar al meu. Mă simt împlinită şi mai bogată sufleteşte.

Valeria ŞOUCALIUC

Prin Cruce spre Înviere

Creştinii ortodocşi conştientizează faptul că dificultăţile, bolile, încercările prin care trebuie să treacă, fără voia lor, reprezintă crucea pe care sunt nevoiţi să o poarte în această viaţă. Deşi teoretic înţelegem bine acest lucru, atunci, însă, când vine vorba de practică, parcă nu ne-am dori să vină greutăţile peste noi sau peste cei dragi nouă, iar, adesea, când ni se întâmplă ceva nedorit, începem să cârtim, întrebându-l pe Dumnezeu de ce a îngăduit să se abată asupra noastră necazurile.

Realitatea vieţii ne arată că nici un om de pe acest pământ nu-şi duce traiul doar într-o continuă bucurie, ci zilele lui sunt pline de necazuri şi greutăţi, după cum ne spune şi dreptul Iov: „Omul pe pământ are puţine zile de trăit, dar se satură de necazuri” (Iov 14,1). Un mare teolog contemporan, vorbind despre suferinţa omului, afirmă că aceasta „este un mod de cunoaştere, toate descoperirile cu care s-a îmbogăţit omenirea de-a lungul istoriei au fost rodul unor oameni trecuţi prin suferinţe”.

Marele proroc Moise, autorul primelor cinci cărţi ale Vechiului Testament, atunci când s-a născut, faraonul Egiptului dăduse ordin ca toţi copiii evreilor care se nasc de parte bărbătească să fie ucişi. Pentru a-l salva de la moarte, mama lui Moise îşi încredinţează nou-născutul în mâinile Domnului, lăsându-l să plutească pe apele Nilului. După cum bine ştim, pruncul a fost găsit de fiica faraonului şi crescut la curtea acestuia.

Prorocul şi împăratul David a fost persecutat de Saul, socrul său. Apoi, a fost prigonit şi alungat de fiul său Avesalom.

Maica Domnului a născut pe Fiul său în iesle, fiind, mai apoi, prigonită de Irod. Mâinile care L-au ţinut la sân pe Fiul lui Dumnezeu au ajuns să-L coboare de pe Cruce!

Nevinovăţia însăşi are parte de cele mai cumplite suferinţe. Dacă suferinţa nu ar fi avut un rol revelator, în mod sigur nici prorocii, nici Maica Domnului şi nici Fiul lui Dumnezeu nu ar fi avut parte de ea. Doar în şi prin suferinţă se verifică virtutea umană. Sfinţii Părinţi mărturisesc că suferinţa este focul care ne curăţă aşa precum se curăţă aurul în topitoare.

Ar trebui să înţelegem cu toţii următorul lucru: noi oamenii nu putem schimba suferinţa care se abate asupra noastră, dar putem schimba modul în care s-o privim. Mitropolitul Bartolomeu, care suferise în puşcăriile comuniste pe nedrept, spunea că: „Nu ar trebui să-L rugăm pe Dumnezeu să ne izbăvească de suferinţă, ci mai degrabă să-l chemăm pe Dumnezeu în suferinţa noastră. El S-a coborât în iad şi l-a umplut de lumină, deci poate coborî şi în iadul personal al fiecăruia, în suferinţa noastră, pentru a o umple de sens şi de lumină”.

Dar Iisus ne arată calea: calea Crucii! Nu există biruinţă, nu există înviere fără Cruce. Fiul lui Dumnezeu a răbdat patimi, răstignirea şi moartea pe Cruce, dar a treia zi a înviat, arătându-ne care este drumul nostru, al celor care dorim să înviem. Pe Cruce, Iisus a lăsat un Testament: tâlharului – Raiul; Sutaşului – Cunoştinţa de Dumnezeu; lui Petru – Apostolia; Sfântului Ioan – pe Maica Sa; Bisericii – cele şapte Taine; Părintelui – Duhul Său; iar nouă creştinilor – Cucea Lui să o purtăm toată viaţa noastră.

În rugăciunea pe care o rostim la Slujba Utreniei în fiecare duminică, intitulată „Învierea lui Hristos”, spunem: „...căci prin Cruce a venit bucurie la toată lumea”. Chiar dacă noi, atunci când auzim de cruce, ne gândim la ceva neplăcut, trist şi greu de purtat, parcă nu ne-am dori-o, însă nu trebuie să uităm esenţialul: Fără cruce nu poate veni bucuria! Fără cruce nu dobândim cununa! Fără cruce nu moştenim Împărăţia! Noi, slabi fiind, nu putem spune precum sfinţii pustiei, care, atunci când nu simţeau suferinţă, se întrebau dacă îi mai iubeşte Dumnezeu? Noi să încercăm măcar să nu ne plângem, ci să primim tot ceea ce vine în viaţa noastră ca fiind mântuitor, revelator şi spre folosul nostru, căci numai aşa, prin cruce, vom gusta Învierea!

pr. dr. Ioan IURCEA

Rostul postului

În Sfintele Evanghelii, Mântuitorul ne vorbeşte de puţine ori despre post. Unul dintre pasajele importante în acest sens se citeşte chiar în ultima duminică dinaintea începerii Postului Mare, însă, aici, El le spune ucenicilor Săi mai mult cum nu trebuie să fie postul: „Când postiţi nu fiţi trişti ca făţarnicii; că ei îşi smolesc feţele, ca să arate oamenilor că postesc” (Mt. 6, 16). Postul nu trebuie să fie unul de faţadă, formal. Să nu încercăm să ne arătăm înaintea altora că postim ca şi cum am dori să le demonstrăm că suntem mai buni. Singurul care trebuie să ne vadă postul este Dumnezeu: „ca să nu arăţi oamenilor că posteşti, ci Tatălui tău, care este în ascuns, şi Tatăl tău, care vede în ascuns, îţi va răsplăti ţie” (Mt. 6, 18).

Dar o descriere mai detaliată a postului, o listă a lucrurilor pe care să le evităm, iar altele pe care să le facem, mai ales în timpul postului, le găsim în cap. 58 al cărţii proorocului Isaia. Aici, el redă cuvintele lui Dumnezeu, adresate ca răspuns la cârtirile iudeilor despre neascultarea rugăciunilor lor: „Pentru ce să postim, dacă Tu nu ne vezi? La ce să smerim sufletul nostru, dacă Tu nu iei aminte?” (58,3). Iar răspunsul lui Dumnezeu, prin gura profetului, descoperă adevărul: „Da, în zi de post voi vă vedeţi de treburile voastre şi asupriţi pe toţi lucrătorii voştri. Voi postiţi ca să vă certaţi şi să vă sfădiţi şi să vă bateţi furioşi cu pumnul; nu postiţi cum se cuvine zilei aceleia, ca glasul vostru să se audă Sus. Este oare acesta un post care îmi place, o zi în care omul îşi smereşte sufletul său?” (58, 3-5). În continuare, găsim două liste cu ceea ce să nu facem şi ce să facem când postim, şi dacă le vom studia detaliat vom observa că sunt doar nişte liste cu tipuri de comportament faţă de cei din jurul nostru, care, fie dăunează postului, fie îl completează: „Nu ştiţi voi postul care Îmi place? – zice Domnul. Rupeţi lanţurile nedreptăţii, dezlegaţi legăturile jugului, daţi drumul celor asupriţi şi sfărâmaţi jugul lor. Împarte pâinea ta cu cel flămând, adăposteşte în casă pe cel sărman, pe cel gol îmbracă-l şi nu te ascunde de cel de un neam cu tine” (58, 6-7). Primul comportament negativ la care trebuie să renunţăm este nedreptatea, iar exemplul de conduită pozitivă îl reprezintă milostenia, tocmai aceasta fiind cea care ne apropie de semenii noştri. A doua listă de fapte la care trebuie să renunţăm se referă la violenţa fizică sau la cea verbală, pentru că amândouă sunt la fel de dăunătoare: „Dacă tu îndepărtezi din mijlocul tău asuprirea, ameninţarea, cu mâna şi cu cuvântul de cârtire, dacă dai pâinea ta celui flămând şi tu saturi sufletul amărât, lumina ta va răsări în întuneric şi bezna ta va fi ca miezul zilei” (58, 9-10). Iar exemplul de comportament bun, care trebuie să fie prezent în viaţa noastră, mai ales în timpul postului, este, din nou, milostenia.

Atâta ne redă prorocul Isaia. Nu spune despre cât de aspru este regimul alimentar din post, cum li se pare multora, pentru că renunţarea la anumite mâncăruri este cea mai simplă parte a postului. Cei care postesc în perioada premergătoare Învierii Domnului dau dovadă nu doar de voinţă, ci şi de curaj, cu ajutorul căruia ne testăm credinţa, mai ales prin fapte, putând afla care este distanţa dintre noi şi Dumnezeu. De aceea, în acelaşi capitol din Isaia, vedem că scopul principal al postului este apropierea de Dumnezeu: „Atunci lumina ta va răsări ca zorile, şi tămăduirea ta se va grăbi. Dreptatea ta va merge înaintea ta, iar în urma ta slava lui Dumnezeu. Atunci vei striga, şi Domnul te va auzi; la strigătul tău El va zice: «Iată-Mă!»” (58, 8-9).

Punctul de pornire în îndeplinirea cerinţelor postului referitoare la comportamentul faţă de cei din jur se află în smerenie („Cu post mi-am smerit sufletul”, Ps. 68, 12), pentru că doar în smerenie ne vedem aşa cum suntem noi de fapt, fără să ne mai uităm la alţii de sus, ci să ne vedem egali, iar în prezenţa aceasteia (a egalităţii) dispare ura, invidia, clevetirea şi apare o apropiere, în primul rând, faţă de semeni, iar, mai apoi, ca o consecinţă, adevărata apropiere de Dumnezeu.

Pe întreaga durată a postului, să nu uităm de ce postim, dar, mai ales, pentru cine postim. Să nu uităm că pentru folosul nostru facem aceasta, care trebuie să fie atât unul personal, cât şi un folos comun. În cartea proorocului Zaharia, Dumnezeu întreabă prin gura profetului: „Dacă aţi ţinut post şi v-aţi tânguit, pentru Mine oare aţi postit voi?” (Zah. 7, 5).

pr. Marius N. LAURUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15, sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-şef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tehnoredactare şi culegere:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210